

7 (128) лише 2012 рік

Видання
Полтавської єпархії
Української Православної Церкви

ПОЛТАВСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Засновано в 1864 р.
і відновлено в 2002 р. під назвою
«ВІДОМОСТІ ПОЛТАВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ»

З благословення
Високопреосвященнішого Филипа,
митрополита
Полтавського і Миргородського

На Божественній варті

Матеріал читайте на **с. 2-3**

У номері:

**Земні події небесного
значення**

Хроніка візитів Блаженнішого
Митрополита Володимира
до Полтавської єпархії

с. 4-7

**Путешествие на
Планету монахов**

Впечатления о паломничестве на Афон

с. 10-11

**«Церковь овладела
моей душой»**

Что известно о не заслуженно забытом
полтавском протоиерее Сергие
Четверикове

с. 12-13

**Записки
священномученика
Гавриила Коваленко**

с. 14

**История про
неслучайные
случайности**

с. 16-17

**ПРОСИМО
ВАШИХ ПОЖЕРТВ
НА БУДІВНИЦТВО
ВОСКРЕСЕНСЬКОГО
КАФЕДРАЛЬНОГО СОБОРУ
МІСТА ПОЛТАВИ**

Р/р 260021053001
у філії Полтавського
регіонального управління
ВАТ банк «Фінанси та Кредит»
МФО 331832, код 26304890

Сердечно
дякуємо всім
відомим
і не відомим
благодійникам!

До 20-річчя Предстоятельства Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира

На Божественній варті

Двадцять років тому православні України зустріли на київському залізничному вокзалі свого новообраного Предстоятеля. 20 червня Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Володимир (Сабодан) зійшов із потяга в обійми багатотисячної юрми віруючих.

Новина про обрання Предстоятелем Української Православної Церкви Харківським Архієрейським Собором, що відбувся 27–28 травня 1992 року в надзвичайно непростих умовах, застала Владику, тоді ще митрополита Ростовського і Новочеркаського, у Фінляндії. Ось як про це згадує сам Блаженніший у доповіді до 20-ї річниці Собору:

«Коли працював Собор у Харкові, я за дорученням Священного Синоду Руської Православної Церкви перебував у відрядженні в Фінляндії. З 19 по 29 травня того року тривала Дев'ята богословська співбесіда з Євангелічно-Лютеранською Церквою Фінляндії. Мені було доручено очолити делегацію Московського Патріархату, що брала участь у цій зустрічі. І ось 27 травня, пізно ввечері, на наше робоче засідання несподівано прибув сам Президент Фінляндії Мауно Хенрік Койвісто з букетом квітів. На той момент ми ще не знали про події, що відбулись у Харкові. Отже, першим, хто мене офіційно поздоровив із обранням на Київську кафедру, фактично став глава Фінляндської Республіки. Наступного дня — 28 травня — Святіший Патріарх Алексій видав грамоту, якою благословив мене на Предстоятельське служіння в Україні. Вже тоді я відчув, що Господь поклав на мене дуже важкий хрест, але я був упевнений, що Господь подасть мені й сили цей хрест понести».

Блаженніший їхав у Київ, знаючи про непримиренну позицію колишнього митрополита Київського Філарета (Денисенка), який порушив обіцянку скласти владу, дану на Архієрейському Соборі Руської Православної Церкви, про церковний суд над ним і рішення про заборону в служінні, визнане Вселенським Православ'ям, і попри це підтримку його державною владою. «Дзвіночок» про те, що чекають на батьківщині не пелюстки троянд, а колючки, пролунав ще дорогою до столиці.

Архієпископ Тульчинський і Брацлавський Іонафан (Слецьких), свідок і учасник тих подій, пригадуючи зустріч Предстоятеля, пише на своєму сайті: «... мені розповідали, що Бла-

женнішого влада намагалася висадити з потяга на підході до Києва, переконуючи пересісти в автомобіль. Йому говорили, що в Києві його чекає некерований натовп, який жадає його крові. Але Блаженніший відмовився вийти з вагона і вирішив зустріти те, що Бог йому приготував. Коли він побачив у вікно натовп, що біжить по перону, то спочатку подумав недобре. Але, зібравшись духом, спокійно попрямував до виходу. Я побачив, як він повільно ступив на перон. Його тут же оточили архієреї, священники, монахи, прості віруючі. Під ноги полетіли квіти. Їх було безліч. Повітря просочилося якоюсь радістю. Всі побачили свого законного Першосвятителя. Від захоплення я заспівав Пасхальний тропар: «Христос воскрес из мертвых, смертию смерть поправ, и сущим во гробех живот даровав!» Через хвилину вся тисячоголове зібрання єдиними устами і єдиним серцем славilo перемогу Христа Житєдавця над смертю і тлінням, правди над злом. Як відблиск Пасхальної звістки, новий Первосвятитель землі Української вийшов до народу і ступив на землю стародавнього Києва.

Безліч автомашин зрушили з місця і на великій швидкості, прямо по центральній лінії розмітки дороги, повз забарикадований Володимирський собор, де засіли унсовці, прибули в саме серце українського Православ'я — в Києво-Печерську Лавру. Задзвонили з Великої Лаврської дзвіниці, й у Трапезному храмі в ім'я преподобних Антонія і Феодосія протодиякон Нікіта Пасенко виголосив перше многоліття прибулому Митрополиту... Вся повнота Української Православної Церкви ревно відповіла: «Многая, многая, многая літа!»

До речі, багато хто чекав від новообраного Митрополита негайних рішучих дій — що він поверне захоплені бойовиками Володимирський собор і резиденцію Київських митрополитів, «розбереться» з Філаретом. Але Митрополит не благословив насильницькі дії, щоб не допустити кровопролиття між «єдиновірними та єдинокровними братами», нагадавши, що «Бог не в силі, а в правді».

У непростих умовах усіляких обмежень і адміністративного контролю з боку держави відбувалося становлення Церкви в Україні. Блаженнішому, як вправному капітану, вдалося провести її через усі випробування, бути весь час на Божественній варті — як і належить єпископу, відповідальному за душі людей, вручених йому Святою Церквою. Кому доводилося бачити Його Блаженство у складних ситуаціях, безумовно, помічали зосередженість і смирен-

ність, що вражають навіть зовнішнім проявом. Важко забути липень 2008 року: майдан Незалежності в Києві, святкування 1020-ліття Хрещення Русі; державні діячі, що раптом схопили ініціативу Церкви у свої державні руки, приймають Вселенського Патріарха. Їхня симпатія до високого гостя неприховано струменіла і напередодні свята — з рекламних роликів на телевізійних каналах, з інформацій у новинах, із бігбордів,

і під час свята: Блаженнішого ж тоді не запросили навіть до слова. Він сидів збоку разом із іншими єпископами, схиливши голову, — сумніву не виникає — молився... «У своєму нині вже довго прожитому житті я завжди схилявся перед Богом, і тепер схиляюся», — сказав нещодавно Митрополит Володимир в одному з інтерв'ю. А якось зізнався, що ніколи не молилося йому «так легко», як у часи утисків і інформаційної блокади.

До 20-річчя Предстоятельства Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира

Історії з життя Блаженнішого Митрополита Володимира

Пісенні владыки

У 1998 році в Різдвяні дні в Запоріжжі відбувався міжнародний православний форум, розповідає Василь Анісімов, керівник прес-служби Предстоятеля. Одного разу після засідань, коли архієрей на чолі з Блаженнішим виходили із зали в хол, їх чекав місцевий професійний народний хор, який вітав єпископів колядкою. Митрополит подав знак архієреям, і вони відповіли Різдвяною піснею. Хористи прийняли «виклик», і під захоплені оплески делегатів почалося імprovізоване «змагання», справжній пісенний народний Різдвяний вернісаж, причому, наші владыки навіть перевершували запорізьких професіоналів.

Небезпечна справа

А ось іще одна історія від Василя Анісімова.

«Для Блаженнішого немає великих чи малих справ. Якщо він вирішив, що справа важлива для Церкви, — сам береться за неї. З благословення Його Блаженства ми з Всеукраїнським об'єднанням християн вирішили здійснити досить об'ємне видання, присвячене історії нашої Церкви в цілому і кожної з її єпархій окремо. Зібрали близько двохсот матеріалів, причому деякі в двох варіантах — українською та російською мовами, півтори сотні знімків для оформлення. Все це скомпонували й підготували до друку світські журналісти, а тому виникла необхідність, щоб матеріали вчитали «академіки» — викладачі Київської Духовної академії та семінарії. Робота ця, треба сказати, копітка, невдячна і навіть «небезпечна»: якщо видання виявиться вдалим, то всі лаври — організаторам проекту, якщо, не дай Бог, будуть допущені серйозні помилки, воно буде «провальним» і спонсорські гроші підуть у пісок — усі шишки посипляться на голови «академіків» — ось так вони «вчитували»! Тому, посилаючись на свою нескінченну зайнятість, викладачі робили все, щоб відбитися від трудів сих. Час, як завжди, підтискав, і в мене дозрів «хитромудрий» план: пробитися до Блаженнішого, взяти у нього санкцію, а з нею вже тижднів другий постояти «над душею» академіків, поки вони все не вчитують. Я привіз Митрополиту 50 папок текстових роздрукувань зі сканованими знімками, розповів про крайній дефіцит часу й благав доручити вчитування найвідповідальніший і найенергійніший людині. Через два тижні

він повернув мені вчитані матеріали. «Найвідповідальнішою людиною» виявився... сам Блаженніший. Він не лише вніс деякі концептуальні зміни, зробив необхідні скорочення, а й вніс у кожен матеріал своїм бісерним почерком літредакторські й коректорські правки, хоча вся ця робота взагалі не його «рівня»! Щоб укластися в терміни, він брав матеріали з собою в поїздки».

Урок

«Одна з перших моїх зустрічей із Блаженнішим Митрополитом Володимиром відбулася у нього в кабінеті, — розповідає священник Александр Акулов. — У нього лежав на столі стос листів. Я звернув увагу, що це були листи від звичайних наших бабусь і дідусів. Він попросив мене почекаати хвилинку-дві, дописав листа, і ми продовжили нашу з ним розмову. Ця ситуація вразила мене тим, що він своєю рукою писав листи, відповідаючи кожному, хто до нього звертався. Я відразу згадав, як багато листів я викидав, навіть не читаючи. З тих пір я читаю всі листи, які до мене приходять».

Пасхальне вітання

Одного разу в Києво-Печерській Лаврі сталася така історія, розповідає секретар Предстоятеля УПЦ архієпископ Александр (Драбинко). На Пасху Митрополит прогулювався у дворі своєї резиденції і зустрів молодого чоловіка, який, мабуть, добре прийняв на груди. Між ними відбувся такий діалог:

— Діду, ти піп?
— Ну, піп.
— Ну тоді Христос Воскрес!
— Ну тоді Воїстину Воскрес!

Черговий по митрополії

Гуляє якимось Блаженніший в лаврському саду. Проходить неподалік раб Божий і запитусь:

— Ви хто?
— Садівник, — відповідає Предстоятель.

Так і розійшлися.

Інший випадок: дзвінок в митрополію, Блаженніший бере трубку. Звідти:

— Митрополита можна покликатися?

— Можна.
— А ти хто? — голос із трубки.
— Я черговий.
— А ну збігай поклич Митрополита!
— Зараз зроблю.

Фотосесія

Після урочистої служби в Житомирі до Митрополита підійшов один із місцевих священників — коренастий отець Іоанн. Попросив у Владика дозволу сфотографуватися разом із ним. Блаженніший дозволив. Священник взяв на руки свого сина, став біля Митрополита.

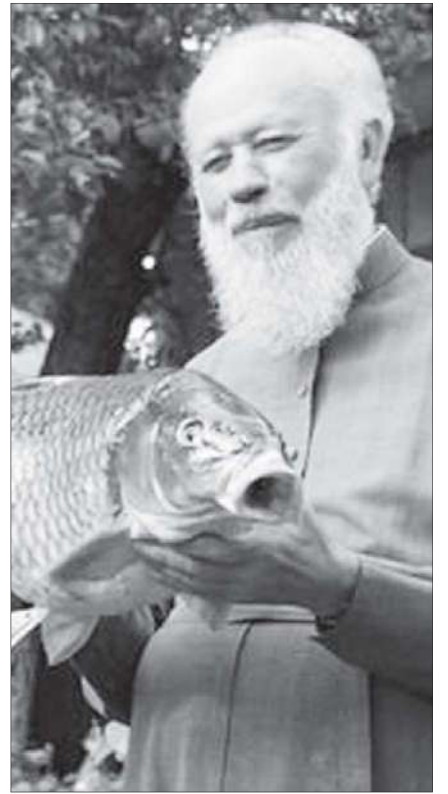
«Тільки дивлюся я на нього краєм ока і бачу, як ніби щось його сильно турбує», — згадував він потім. Отець Іоанн радісно посміхається, фотограф знімає його разом із Митрополитом в різних ракурсах. І тільки коли зйомка закінчилася, Владика тихо сказав йому на вухо: «Отець Іоанн, зійди з моєї ноги, мені трохи боляче».

Знайомство

Розповідає прихожанка Києво-Печерської лаври Ольга: «Якось я з маленьким сином поїхала в Лавру...

Промені висхідного сонця трепетно пестять золоті купола. Червневий ранок 1992 року... Після служби — радісний благовіст. Вся служба здавалася єдиним подихом вірних... У амвона наш новообраний Предстоятель УПЦ... Підійшла і я зі своїм сином до Блаженнішого Митрополита Володимира. Малюк мій, підійшовши під благословення, раптом запитав: «А тебе як звуть?» Я розгубилася і завмерла від несподіванки. Блаженніший Владика, просто і кротко глянувши на нього, відповів: «Володимир. А тебе?» Син назвав своє ім'я».

Риболовля

«У 200 метрах від будинку, де я народився, в селі Марківці на Хмельниччині, тече Південний Буг, — говорить Митрополит. — Мій батько заробляв рибною ловлею на життя. Ще хлопчиськом я допомагав йому діставати рибу з мереж, носив її додому». З тих пір куди б не закидала Владика доля, він завжди знаходив час для риболовлі: коротав із вудкою довгі вечори в Сергієвому Посаді, рибалив на Дону, коли очолював Ростовську й Новочеркаську єпархію. «Одного разу я зловив рибиною довжиною в півметра! — розповідає Блаженніший Володимир. — Вона навіть у відро не поміщалася, хвіст звисав!»

Ще один трофей Митрополита — півкілограмовий короп, спійманий у рідних Марківцях. Рибалив Владика і на Галілейському морі в Ізраїлі. «А в Японії мені якимось презентували серйозний спінінг. Тільки я його комусь подарував. Зараз у мене на горіщі валяється просте бамбукове вудилище».

«Розкажу про рибу, яку я не зловив. Це було під Сергієвим Посадом в одне зі свят... рибалок дуже багато було. Ключула у мене велика риби-на, але зірвалася з гачка, і з усіх боків посипалося: «Старий дурень! Водити треба було! Водити!» (сміється; він був тоді в цивільному). А ось у себе вдома ми вже втроях водили-водили і витягли величезного коропа, навіть не знаю скільки кілограмів».

За матеріалами журналу «Фома в Україні», сайту «Православ'я в Україні» та інших Інтернет-видань.

Утім, було й багато радісного в служінні, відзначає Предстоятель. «Найприємніше — коли дозволили відкрито проповідувати, перестали забороняти. Радісно було, коли з таким трудом було добуто дозвіл на реєстрацію православних громад, коли наш молодіжний рух почав розвиватися. Радісно... що стільки людей прийшло в Церкву, збільшилася кількість священнослужителів, примножилися єпархії, монастирі. Й це триває, слава Богу, будуть певні результати».

1991 року, коли Україна стала незалежною державою, в Українській Православній Церкві налічувалось 22 єпархії, служили 23 єпископи. Було близько 5,5 тисячі громад, 32 монастирі, 3 духовні семінарії і 3 духовних училища.

Нині в Українській Православній Церкві 44 правлячих та 21 вікарний архієрей. Наша Церква складається з 46 єпархій, до складу яких входить більше 12 тисяч парафій. У них звершують своє служіння близько 10,5 тисячі священників та дияконів. Налічується 220 монастирів (117 чоловічих та 103 жіночих), в яких загалом подвизається близько 5 тисяч насельників. Діють духовна академія, 7 духовних семінарій та 8 духовних училищ, богословська академія, богословський університет та богословський інститут. За період з 1993 до 2012 року канонізовано більше двохсот п'ятдесяти святих, серед яких переважну більшість становлять новомученики та сповідники ХХ століття. В єпархіях працюють близько 5 тисяч недільних шкіл. Життя Церкви висвітлюють близько 400 паперових та електронних церковних засобів масової інформації, регулярно виходять в ефір православні теле- і радіопрограми.

А чим насичене життя самого Предстоятеля? Дізнаємося про це з його слів: «Особистих інтересів у мене немає, я живу інтересами Церкви». «Піднімаюсь рано, о 4–5-ї години ранку, й роблю те, що має робити монах: звершую молитви. Потім роблю зарядку, готуючись до того, що заплановано на цей день. Оскільки я рано встаю, то, встигнувши зробити невідкладні справи, намагаюсь прийняти людей. Першочергових або другорядних справ у мене немає: Предстоятель має робити все, що покладено на нього Церквою, — звертатися до влади, звертатися до людей, відповідати всім, хто приходить на прийом, телефонує, пише, іноді свариться, кожному намагатися допомогти і словом, і справою».

Крім 20-ліття Предстоятельського служіння на Київській кафедрі, нещодавно Блаженніший Митрополит Володимир відзначив 50-річчя дияконської і священницької хіротонії.

Вітаємо Його Блаженство і зичимо здоров'я й многая літа!

Прес-служба Полтавської єпархії.

До 20-річчя Предстоятельства Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира

Земні події небесного значення

Візит Предстоятеля Церкви до єпархії — завжди подія неординарна. По-перше, зазвичай такі відвідини пов'язані або з освяченням храму, або з відзначенням заслуг людей перед Церквою. По-друге, який би не був привід для приїзду, а зустріч зі своїм архіпастирем духовно окриляє паству. Тож не буде перебільшенням назвати радість спілкування з Блаженнішим і розбудову духовного життя єпархії за участі Його Блаженства «земними подіями небесного значення» — це, власне, слова самого Блаженнішого про освячення місця під будівництво Воскресенського кафедрального собору, сказані ним у 2002 році у Полтаві.

У цілому ми нарахували близько десяти візитів до Полтавської єпархії Блаженнішого Митрополита Володимира за двадцять років його служіння на Київській кафедрі. На жаль, відомості про перші візити доволі скупі. Вони не висвітлювалися в єпархіальній газеті, оскільки такої ще не було. Тодішнього Керуючого єпархією Владика Феодосія вже немає в живих. У пам'яті ж інших людей закарбувалися тільки окремі епізоди. Скажімо, возведення Блаженнішим Митрополитом Володимиром архієпископа Феодосія (Дикуна) в сан митрополита у листопаді 1996 року згадується як факт, без подробиць. Однак переважна більшість яскравих моментів, пов'язаних у житті єпархії з перебуванням Предстоятеля Української Православної Церкви Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України, стали пам'ятними віхами в історії Церкви. Щоб нагадати читачам про них, нижче наводимо хроніку цих візитів.

1994 рік

Освячення Миколаївського собору Комсомольська

У день свята Покрова Божої Матері, 14 жовтня, Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Володимир перебував у м. Комсомольську. Предстоятель Української Православної Церкви звершив освячення Свято-Миколаївського собору у співслужінні правлячого архієрея Високопреосвященнішого архієпископа Феодосія та духовенства Полтавської єпархії. За богослужінням у сан архімандрита возвели настоятеля Свято-Миколаївського собору, благо-

чинного Кременчуцького округу, намісника Мгарського Спасо-Преображенського монастиря ігумена Филипа (Осадченка).

Його Блаженство підніс у дар новоосвяченому храму ікону святителя Миколая з часточкою його святих мощей.

Небесним покровителем міста та головного храму святитель Миколай, архієпископ Мирлікійський, був обраний не випадково. За радянських часів при будівництві Полтавського

гірничо-збагачувального комбінату засипали відвалами с. Горішні Плавні, де залишався єдиний у цьому краї храм — Свято-Миколаївський. Відтак було вирішено збудувати новий саме на честь святого Миколая. Почавши будівництво у січні 1991-го, звели його за три з половиною року. Це була непересічна подія не тільки для промислового Комсомольська, оскільки після періоду атеїстичної влади Свято-Миколаївський собор став першим збудованим на Полтавщині храмом.

Цього дня у місті було оголошено загальний вихідний. Не працювали гірничо-збагачувальний комбінат, школи, інші установи. Як свідчили дані міліції, на освячення собору зібралося близько 25 тисяч чоловік. На святі були присутні голова обласної ради й обласної держадміністрації Микола Іванович Залудяк, директор Полтавського ГЗК Володимир Петрович Мартиненко, керівники Кременчуцького району, міст Кременчука й Комсомольська, народні депутати, депутати місцевих рад.

1999 рік

Освячення Свято-Троїцького храму в Полтавському Хрестовоздвиженському монастирі

3–4 липня в Полтаві перебував Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Володимир. Первосвяtitель нашої Церкви у співслужінні Високопреосвященнішого митрополита Полтавського і Кременчуцького Феодосія, Високопреосвященнішого архієпископа Донецького і Маріупольського Іларіона, Преосвященного єпископа Вишгородського Павла та численного духовенства відправив у суботу всеношну, а в неділю — чин освячення відновленого Свято-Троїцького храму на території Полтавського Хрестовоздвиженського монастиря та першу в ньому

Божественну Літургію. В богослужіннях брали участь не лише клірики Полтавської єпархії, а й ченці Свято-Троїцької Сергієвої Лаври. В храмі молилися представники державної адміністрації з Полтави та Києва. За Літургією, в присутності великої кількості парафіян, Його Блаженство виголосив глибокозмістовну проповідь. Блаженніший Первоієрарх Української Православної Церкви рукоположив ктитора храму Олександра Собка в сан диякона. Митрополит Володимир вручив церковні нагороди особам, вагомими зусиллями яких постав у красі й величі колись зруйнований храм.

Зустріч Блаженнішого біля Свято-Троїцького храму.

2002 рік

Освячення Преображенського храму в с. Дрижина Гребля

Освячення Престолу Преображенського храму в с. Дрижина Гребля.

16–17 листопада на Полтавщині перебував Предстоятель Української Православної Церкви Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Володимир.

На запрошення єпископа Полтавського і Кременчуцького Филипа, 16 листопада Його Блаженство відвідав Духовне училище Полтавської єпархії (м. Комсомольськ), де мав зустріч зі студентами та викладачами.

Наступного дня Блаженніший Митрополит Володимир освятив новозбудовану Преображенську церкву в с. Дрижина Гребля Кобеляцького району. Предстоятелю Української Православної Церкви співслужили Високопреосвященніший Митрополит Дніпропетровський і Павлоградський Іриней, Преосвященні єпископи Вишгородський Павел, Мукачівський і

Ужгородський Агапіт та Полтавський і Кременчуцький Филип. На освяченні були присутні високі гості, серед яких — голова Центральної виборчої комісії України М. М. Рябець, голова облдержадміністрації Є. Ф. Томін, народний депутат України Полтавський міський голова А. Т. Кукоба. З ініціативи Михайла Рябця та за його активної допомоги, при сприянні Євгена Томина, храм було збудовано в напрочуд короткий термін — перший камінь закладено під Благосвячення цього року!

Блаженніший Митрополит Володимир звернувся до пастви з проповіддю на Євангельську тему. Його Блаженство подарував новоосвяченому храму ікону Пресвятої Богородиці.

Активний учасник будівництва благочинний Кобеляцького округу протоієрей Василь Сверлович був удостоєний Предстоя-

телем Української Православної Церкви високої церковної нагороди — митри. Його Блаженство нагородив голову Центровиборчкому України М. М. Рябця та голову обласної державної адміністрації Є. Ф. Томина церковними орденами преподобного Нестора Літописця. Інші учасники будівництва отримали ордени святого князя Володимира. Від обласної адміністрації та облради будівельники та натхненники будівництва отримали грамоти та цінні подарунки. Преосвященний єпископ Полтавський і Кременчуцький Филип звернувся до Його Блаженства зі словами подяки та побажанням допомоги Божої в несінні нелегкого Первосвяtitельського хреста. Владика Филип на молитовну згадку про перебування Блаженнішого Митрополита Володимира на Полтавщині подарував йому список Козельщинської ікони Матері Божої.

До 20-річчя Предстоятельства Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира

2002 рік

Освячення місця під будівництво Воскресенського кафедрального собору

Того ж дня Предстоятель Української Православної Церкви прибув до Полтави, де у співслужінні Преосвящених архієреїв та п'ятдесяти священників єпархії освятив місце під будівництво нового Воскресенського кафедрального собору. Тисячі вірних, що зібралися на духовне свято, побожно молилися за урочистою відправою. З великою увагою всі вслухалися в повчальну проповідь Блаженнішого Владики. Його Блаженство назвав освячення місця під будівництво нового кафедрального собору «земною подією небесного значення». Нагадавши вірним про роль храму в житті, про особливе значення Воскресіння Христового в

нашій вірі, Предстоятель Української Православної Церкви закінчив натхненну проповідь словами, які висловлювали настрій присутніх, їхню духовну радість: «Христос Воскрес!» «Воістину Воскрес!» — піднесено, із захопленням відповідали вірні. «Христос Воскрес!» — знову лунає з вуст Владики вічно жива Пасхальна звістка. «Воістину Воскрес!» — стверджують усі, й у цьому єдність віри, глибина надії та сила християнської любові. «Христос Воскрес!» — «Воістину Воскресе!» — немов Великодні дзвони линуць Полтавою. Тисячі полтавців підходять до свого Первосвятителя, аби отримати благословення і попросити про духовну допомогу...

Тут постане новий кафедральний собор Полтави.

Біля могили митрополита Полтавського і Кременчуцького Феодосія (Дикуну).

Блаженніший Митрополит також відвідав Хрестовоздвиженський собор та Троїцький храм у Хрестовоздвиженському жіночому монастирі, де помолився біля могили пріснопам'ятного Полтавського архієпископа Високопреосвященнішого митрополита Феодосія.

Наприкінці перебування Його Блаженства в Полтаві відбувся урочистий прийом, на якому були присутні представники державної влади, рад, народні депутати, керівники промислових підприємств, ректори вузів.

Предстоятель Української Православної Церкви 17 листопада відбув до Києва. Дорогою до столиці Його Блаженство з коротким візитом відвідав Спасо-Преображенський Мгарський монастир поблизу Лубен.

2006 рік

Возведення Керуючого єпархією Владики Филипа в сан архієпископа

Предстоятель Української Православної Церкви Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Володимир 9 серпня прибув до Полтавської єпархії з Первосвятительським візитом. На кордоні Полтавської області Його Блаженство хлібом-сіллю зустрічали єпископ Полтавський і Кременчуцький Филип та представники духовенства.

Увечері у Свято-Миколаївському храмі м. Комсомольська всеношну напередодні святкування на честь Смоленської ікони Божої Матері відправив Високопреосвященніший архієпископ Володимир-Волинський і Ковельський Симеон у співслужінні духовенства Полтавської єпархії та гостей. За відправою молилися Високопреосвященніші архієпископи Сумський і Охтирський Марк та Криворізький і Нікопольський Єфрем. А вранці урочисті дзвони сповістили про прибуття Його Блаженства до Миколаївського собору. Хлібом-сіллю і квітами зустріли

архієпископа студенти Місіонерського Духовного училища.

Його Блаженство очолив служіння Божественної Літургії. Йому співслужили митрополит Дніпропетровський і Павлоградський Іриней, архієпископи Сумський і Охтирський Марк, Белгородський і Старооскольський Іоанн, Володимир-Волинський і Ковельський Симеон, Вишгородський Павел, Переяслав-Хмельницький Митрофан, Криворізький і Нікопольський Єфрем, Полтавський і Кременчуцький Филип, єпископи Чернігівський і Ніжинський Амвросій, Бакинський і Прикаспійський Александр, Шаргородський Пантелеймон. За богослужінням молилися численні представники духовенства Полтавської та інших єпархій із України, Росії, Німеччини, Азербайджану.

На малому вході було оголошено Указ Його Блаженства про возведення Керуючого Полтавською єпархією в сан архієпископа. Під урочистий спів «Аксіос!»

(«Достойний!») Блаженніший Митрополит Володимир вручив клобук із хрестом архієпископу Филипу. Блаженніший Владика проповідував по Євгелію. Після Літургії Предстоятель Української Православної Церкви очолив короткий молебень перед Смоленською іконою.

Його Блаженство звернувся до присутніх із коротким словом, в якому привітав Високопреосвященнішого архієпископа Филипа з 50-річним ювілеєм, відзначивши великі труди Його Високопреосвященства у розбудові Церкви, розвитку православної просвіти в Україні. На згадку про перебування на Полтавщині Блаженніший Митрополит передав архієпископу Филипу образ Спасителя. З подячним словом до Його Блаженства звернувся Керуючий Полтавською єпархією. На знак молитовної любові до Предстоятеля Владика Филип подарував Його Блаженству святую профору. Було виголошено уставні молитви.

Блаженніший Митрополит Володимир благословив присутніх і окропив богомольців святою водою.

Відбувся офіційний прийом із нагоди приїзду Предстоятеля Української Православної Церкви та ювілею Високопреосвященнішого Владики Филипа. На прийомі були присутні архієпископи, представники духовенства, міські голови та депутати рад різних рівнів, керівники промислових підприємств та силових структур. Привітати ювіляра прибув Посол держави Ватикан в Україні архієпископ Іван Юркович. Діячі мистецтв підготували святкову програму, в якій пролунали класичні вокальні твори, українські народні та сучасні пісні. А пісню «Ромашка белая» на слова Блаженнішого Митрополита Володимира співали всі присутні.

Того ж дня Його Блаженство з особами, які його супроводжують, відбув до Києва.

Духовенство та численні віруючі зустрічали Блаженнішого Київського Первосвятителя.

Фото на згадку біля Миколаївського собору.

До 20-річчя Предстоятельства Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира

2008 рік

Прославлення преподобномучеників Мгарських

У суботу, 30 серпня, у Спасо-Преображенському Мгарському чоловічому монастирі відбулися урочистості з нагоди прославлення сімнадцяти Мгарських преподобномучеників, причислених до лику місцевошанованих святих.

Зранку на в'їзді до Полтавської області Предстоятеля Української Православної Церкви зустрічали архієпископ Полтавський і Миргородський Филип, єпископ Кременчуцький і Лубенський Євлогій, духовенство та віруючі.

Після цього архіпастир направився до обителі, де звершив Божественну Літургію та чин прославлення Мгарських святих.

Його Блаженству співслужили: митрополит Дніпропетровський і Павлоградський Іриней, архієпископи Тульчинський і Брацлавський Іонафан, Черкаський і Каневський Софроній, Белгородський і Старооскольський Іоанн, Криворізький і Нікопольський Єфрем, Ізюмський Онуфрій, Полтавський і Миргородський Филип, Конотопський і Глухівський Лука, єпископи Туровський і Мозирський Стефан, Бориспільський Антоній, Ніжинський і Прилуцький Іриней, Сумський і Охтирський Іларій, Кременчуцький і Лубенський Євлогій, Новокаховський і Бориславський Іоасаф, секретар Предстоятеля УПЦ єпископ Переяслав-Хмельницький Александр, а також духовенство єпархії.

На малому вході за мучениками була відправлена остання панахида, після чого архієпископ Криворізький і Нікопольський Єфрем оголосив рішення Священного Синоду УПЦ від 8 травня 2008 року (журнал засідання № 36) про при-

числення до лику місцевошанованих святих Полтавської єпархії насельників Мгарського монастиря, які постраждали в роки гоніння на Святу Церкву: ігумена Амвросія, ієромонахів Аркадія, Іоанникія, Іони, Іосифа, Никанора, Афанасія, Феофана, Серапіона, Нікострата, ієродиякона Іуліана, монахів Іоанникія, Германа, Назарія, Парфенія, Потапія, Доримедонта.

Після цього архієпископ Полтавський і Миргородський Филип зачитав житіє преподобномучеників. Насамкінець під час співу тропаря й кондака святим із віктаря була винесена ікона Собору преподобномучеників Мгарських, перед

якою молитовно вклонилися Блаженніший Митрополит Володимир, архієреї, священники та віруючі.

Звертаючись до присутніх із архіпас-тирським словом, Предстоятель Української Православної Церкви розповів про мучеників, які особливо виділяються з усього сонму святих угодників Божих: «Прославляючи мучеників, ми споглядаємо Божественну любов, яка не дозволяє нам до кінця погрузнути в гріховній пітьмі. Ми благоговіємо перед сонмом мучеників, страстотерпців, сповідників, що предстоять перед Престолом Божим і моляться за наш багатостраждальний народ».

На урочистостях були присутні перші особи області та міст. У цей день до Мгарського монастиря прибув голова обласної державної адміністрації Валерій Асадчев, міський голова Полтави Андрій Матковський, міський голова Кременчука Микола Глухов, секретар Полтавської міської ради Олександр Козуб, герой України Семен Антоненко, представники владних структур, директори підприємств, ректори вищих навчальних закладів та інші.

Після богослужіння Митрополит Володимир благословив віруючих та окропив їх святою водою.

У Мгарському монастирі.

Перед іконою Собору новопрославлених преподобномучеників Мгарських.

2010 рік

Прославлення в лику святих єпископа Афанасія (Вольховського)

9–10

жовтня 2010 року відбувся Першосвятительський візит до Полтави Предстоятеля Української Православної Церкви Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира.

У неділю, 10 жовтня, у Полтавському Хрестовоздвиженському жіночому монастирі Його Блаженство очолив урочисту Божественну Літургію, за якою звершив чин прославлення в лику святих єпископа Афанасія (Вольховського).

Ще вчора на в'їзді до Полтавської області Предстоятеля Української Православної Церкви зустрічали архієпископ Полтавський і Миргородський Филип, духовенство та віруючі.

У неділю зранку біля воріт Хрестовоздвиженської обителі свого Предстоятеля зустрічали Керуючий Полтавською єпархією архієпископ Филип, архієреї з сусідніх єпархій, духовенство, сестри монастиря та чисельні прихожани, які приїхали цього дня до Полтави, щоб разом із Блаженнішим Митрополитом Володимиром помолитися до новопрославленого святого.

Цього дня Його Блаженству співслужили: архієпископ Криворізький і Нікопольський Єфрем, архієпископ Полтавський і Миргородський Филип, секретар Предстоятеля Української Православної Церкви єпископ Переяслав-Хмельницький Александр, а також духовенство єпархії.

Також цього дня за Літургією Його Блаженству співслужив нащадок єпископа Афанасія (Вольховського) клірик Дніпропетровської єпархії протоієрей Георгій Вольховський.

Після входу з Євангелієм була відслужена остання заупокійна літія за спочилим єпископом Афанасієм, після чого з огласительним словом виступили два ієрархи — Високпреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип зачитав рішення Священного Синоду Української Православної Церкви про причислення єпископа Афанасія (Вольховського) до лику місцевошанованих святих із встановленням дня пам'яті 14 січня за новим стилем (журнал № 25 від 28 травня 2010 року) та архієпископ Криворізький і Нікопольський Єфрем зачитав житіє новопрославленого святителя.

Після цього під спів тропаря новопрославленому святому з віктаря була винесена ікона із зображенням подвижника, і Предстоятель Української Православної Церкви Блаженніший Митрополит Володимир звершив перше молитовне поклоніння перед святим образом святителя Афанасія.

Під час Літургії з чином прославлення в лику святих єпископа Афанасія (Вольховського).

Потім приклад архіпастиря наслідували інші ієрархи і духовенство. Архієреї і всі, хто молився в обителі, заспівали величання святителю Афанасію і тим прославили його у лику святих.

Після читання Євангелія до присутніх із архіпас-тирським словом звернувся Предстоятель Української Православної Церкви.

На урочистостях цього дня були присутні перші особи міста та області, представники владних структур, директори підприємств, ректори вищих навчальних закладів, представники громадськості, журналісти.

По завершенні богослужіння до Блаженнішого Митрополита Володимира зі словами подяки за святі молитви та радість молитовного і Євхаристичного спілкування звернувся архієпископ Филип.

На молитовну згадку про цей візит до Полтави Високпреосвященніший Владика Филип подарував Блаженнішому Митрополиту ікону преподобного Серафима Саровського, написану вихованцями Полтавської Місіонерської Духовної семінарії.

У цей день Блаженніший Митрополит Володимир за заслуги перед Українською Православною Церквою нагородив орденом святителя Димитрія (Туптала), митрополита Ростовського, голову Полтавської обласної державної адміністрації Олександра Васильовича Удовіченка та голову Полтавської обласної ради Володимира Олександровича Марченка, орденом святого великомученика Георгія Победоносця Блаженніший Митрополит Володимир нагородив Полтавського міського голову Андрія Севолодовича Матковського, а голову Котелевської районної державної адміністрації Тетяну Михайлівну Корост Блаженніший Владика нагородив орденом Священного Синоду Української Православної Церкви в пам'ять святкування 450-річчя принесення на Волинь чудотворної Почаївської ікони Божої Матері.

По завершенні нагородження Митрополит Володимир благословив віруючих.

Після цього Блаженніший Владика дав інтерв'ю місцевим засобам масової інформації.

До 20-річчя Предстоятельства Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира

2010 рік Відкриття виставки в Галереї мистецтв

10 жовтня під час візиту до Полтави Предстоятель Української Православної Церкви Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Володимир відкрив у Полтавському художньому музеї (Галереї мистецтв) імені Миколи Ярошенка виставку «Портрети церковних діячів XVII–XIX століть із зібрання Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника».

Вітав Блаженнішого Митрополита Володимира камерний хор «Гілея» піснеспівом «Достойно есть» Дмитра Бортнянського.

Перед відкриттям виставки до Предстоятеля Української Православної Церкви звернувся міський голова Полтави Андрій Матковський.

Після привітань і виступів високі гості були запрошені перерізати стрічку і відкрити експозицію.

На виставці експонувалися близько 30 портретів із зібрання заповідника та облачення з різниці Предстоятеля Української Православної Церкви. Це спільний виставковий проєкт Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, Полтавського художнього музею (Галереї мистецтв) імені Миколи Ярошенка та Української Православної Церкви.

У виставковому залі.

Виставка проводилась з нагоди візиту до Полтави Митрополита Київського і всієї України Блаженнішого Володимира та його 75-річчя.

Фондове зібрання заповідника налічує близько 80 тисяч одиниць зберігання. Його колекція портретів духовних осіб є однією з найбільших серед музейних і церковних зібрань України та Росії. Так, на виставці представлені портрети відомих просвітителів: київських митрополитів Іоасафа Кроковського та Гавриїла Кременецького, архієпископа Чернігівського і Новго-

род-Сіверського Лазаря Барановича, святителя Дмитрія Ростовського, святителя Павла Конюсевича.

Більшість експонованих портретів прикрашали інтер'єр Митрополичих покоїв Лаври і конгрегаційну залу Київської Духовної академії.

Особливу увагу в експозиції привертають портрети духовних осіб — вихідців із Полтавщини та тих, чиє служіння відбувалося на кафедрах чи в монастирях краю. Полтавцями були єпископ Чернігівський і Новгород-Сіверський Феофіл Ігнатович, святитель Антоній

Смирницький, архієпископ Воронежський, митрополит Казанський Веніамін Пупек-Григорович, єпископ Костромський і Галицький Геннадій Андрієвський, митрополит Київський Арсеній Могилянський, єпископ Полтавський і Переяславський Феофан Шиянов, архімандрити Авраам Флоринський та Мельхиседек Значко-Яворський, архієпископ Санкт-Петербурзький Сильвестр Кулябка.

Серед тих, чиє духовне служіння відбувалося на Полтавщині, — святитель Іоасаф Горленко, архієпископ Белгородський, який з 1737 року був ігуменом, згодом архимандритом Мгарського монастиря; архієпископ Белгородський Феофан Мочульський, який з 1776 по 1779 роки був архимандритом Хрестовоздвиженського монастиря у Полтаві; митрополит Київський Тимофій Щербицький, який у 1737 році був ігуменом Мгарського монастиря; архієпископ Астраханський Сильвестр Лебединський, який з 1799 по 1807 роки був єпископом Полтавським і Переяславським.

Переважна більшість експонованих портретів була створена майстрами Лаврської іконописної школи. Твори різняться рівнем виконання, однак всі вони мають історичне та мистецьке значення.

Освячення місця під будівництво храму на честь святого апостола Андрія Первозваного

Під час перебування в Полтаві Блаженніший Митрополит Володимир звершив чин освячення місця під будівництво храму на честь святого апостола Андрія Первозваного на перехресті вулиць Сінна та Пушкіна. На цьому місці в 30-ті роки XX ст. був зруйнований храм, в якому служив сповідник Православ'я священномученик Василій (Зеленцов), єпископ Прилуцький, вікарій Полтавської єпархії.

У присутності архієреїв та духовенства, керівників міста, області, чисельних вірян та жителів Полтави Блаженніший Митрополит відправив молебний спів на освячення місця під будівництво нового храму, який стане ще однією окрасою центральної частини міста та осередком духовного життя прихожан. Блаженніший Владика помазав святим елеєм хрест та окропив його свяченою водою, після

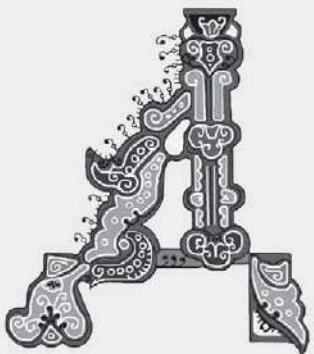
чого хрест був встановлений на місці, де в недалекому майбутньому зведуть храм на честь апостола Андрія Первозваного.

Потім Блаженніший Митрополит Володимир звернувся до присутніх зі словом повчання. Владика закликав усіх підносити свої молитви до Господа Вседержителя з проханням послання всесильної допомоги Божої в справі будівництва храму.

Після промови Митрополит Володимир звернувся до міського голови Андрія Всеволодовича Матковського і в благословення на добрі справи вручив йому Володимирську ікону Божої Матері. У відповідь Андрій Всеволодович подякував Предстоятелю Української Православної Церкви за його візит до Полтави, за його увагу до духовних потреб полтавців і за його молитви за полтавську паству.

На місці колись зруйнованого Свято-Троїцького храму зведуть новий Андріївський.

ва десятиліття — миттєвість в історії людства... Але якими важливими, якими спасительними стали вони в житті нашої Церкви, а отже для багатьох людей. Церква в Україні вистояла й зміцніла молитвами й подвигом своїх вірних чад, і в першу чергу — свого архіпастиря, який гідно служить Богу й тим згуртовує й веде за собою словесних овець Христових. «Спаси себе, й навколо спасуться тисячі» — нині очевидно збуваються ці слова святого Серафима Саровського. Без сумніву, радість спільної молитви зі своїм Першосвятителем, отриманого від нього благословення, його богодухновенної проповіді тисячі віруючих бережуть у серцях і пам'яті, як дорогоцінний скарб.

Як нещодавно зазначив Високопреосвященніший митрополит Филип, «візити Блаженнішого — велика духовна підтримка, спонукання до подальшого розвитку духовного життя в регіоні, ми отримуємо імпульс для діяльності в усіх напрямках церковного життя. Крім того, Блаженніший для нас — великий авторитет, і не тільки для нас. Він ієрарх зі світовим ім'ям, його знають, із ним рахуються в усьому православному світі й у всіх церковних колах. Приклад його життя гідний наслідування».

Архієрейське богослужіння в Мгарській обителі

✙ 24 червня, в неділю третю після П'ятидесятниці, день пам'яті святих апостолів Варфоломія і Варнави, Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип звершив Божественну Літургію в Преображенському соборі Мгарського чоловічого монастиря. Біля святих воріт обителі Владика Филипа зустрічали насельники монастиря і духовенство.

Його Високопреосвященству співслужили насельники Мгарського монастиря в священному сані.

Після Євангельського читання проповідь на тему недільного Євангелія виголосив насельник монастиря ієромонах Даміан (Наріжний).

Після Літургії, за традицією, було звершено чин про панагію з хресним ходом.

Архієрейське богослужіння в неділю четверту після П'ятидесятниці

✙ 1 липня, в неділю четверту після П'ятидесятниці, коли Церква звершує пам'ять мучеників Леонтія, Іпатія і Феодула, служіння Божественної Літургії в Макаріївському кафедральному соборі Полтави очолив Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип.

Його Високопреосвященству співслужили клірики собору.

За Літургією Високопреосвященніший Владика висвятив у сан диякона Романа Довганича.

Проповідь у цей день сказав ризничий собору протоієрей Алексій Соловйов.

Після закінчення Літургії в соборі було звершено молебень про недужих із освяченням води і ліків.

Архієпископ Филип звершив недільну Літургію у Спасо-Преображенському Мгарському монастирі

✙ 8 липня, в неділю п'яту після П'ятидесятниці, день пам'яті благовірних князя Петра і княгині Февронії, в чернецтві Давида і Євфросинії, Муромських чудотворців, Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип звершив Божественну Літургію в Преображенському соборі Мгарського чоловічого монастиря у співслужінні насельників обителі в священному сані.

Після Євангельського читання проповідь на тему недільного Євангелія виголосив насельник монастиря ігумен Макарій (Билинєвич).

Після Літургії було звершено чин про панагію з хресним ходом.

Керуючий Полтавською єпархією возведений у сан митрополита

✙ 9 липня, в день святкування Тихвінської ікони Божої Матері, Предстоятель Української Православної Церкви Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Володимир за Божественною Літургією в соборному храмі Київського Свято-Пантелеймонівського жіночого монастиря у Феофанії, з нагоди 20-річчя Предстоятельського служіння Його Блаженства та на увагу до церковних заслуг, звів у сан митрополита архієпископа Полтавського і Миргородського Филипа.

Співробітники редакції сердечно вітають Полтавського архіпастиря зі зведенням у високий сан митрополита і молитовно бажають Його Високопреосвященству в здоров'ї та благоденстві правити Богом дарованою паствою в новому сані.

Співробітники єпархіального управління привітали свого архіпастиря з возведенням у сан митрополита

✙ 11 липня співробітники єпархіального управління зустрічали свого архіпастиря Високопреосвященнішого митрополита Полтавського і Миргородського Филипа біля входу в Духовно-просвітницький центр єпархії. До Високопреосвященнішого Владика митрополита зі словами привітань звернувся секретар єпархії протоієрей Михайл Волощук.

Владика подякував усім за привітання і благословив.

Після зустрічі було зроблено пам'ятну фотографію.

Вітаємо

Редакція газети «Відомості Полтавської єпархії» щиро вітає кліриків Полтавської єпархії з ювілейними датами, які вони святкують у липні цього року:

священника Олександра Баришева, настоятеля храму новомучеників і сповідників XX століття села Копили Полтавського району, з 35-річчям від дня народження, яке він святкував 10 липня;

священника Віктора Петришенця, настоятеля храму святого Пророка і Предтечі Іоанна села Радивонівка Великобагачанського району,

з 15-ю річницею священницького служіння, яку він святкуватиме 20 липня;

священника Іоанна Штеця, настоятеля Успенського храму міста Карлівка, з 45-річчям від дня народження, яке він святкуватиме 27 липня;

священника Євгенія Полтавця, настоятеля храму праведного Симеона Богоприймця села

Максимівка Карлівського району, з 5-ю річницею священницького служіння, яку він святкував 12 липня;

диякона Бориса Лебедєва, клірика Свято-Миколаївського собору Архієрейського подвір'я міста Комсомольська та викладача Полтавської Місіонерської Духовної семінарії, з 40-річчям від дня народження, яке він святкуватиме 22 липня.

Благословення футболістам

✠ 12 липня в приміщенні Духовно-просвітницького центру Полтавської єпархії відбулася зустріч футболістів ФК «Карлівка» з Високопреосвященнішим митрополитом Полтавським і Миргородським Филіпом.

Футбольний клуб представив голова ради засновників товариства

з обмеженою відповідальністю АПК «Докучаєвські чорноземи» Андрій Сокіл.

Митрополит Филіп благословив спортсменів на участь у змаганнях у другій лізі України з футболу, побажав успіхів, а також займатися не тільки фізичними вправами, а й духовними.

Святкування на честь Горбанівської чудотворної ікони

✠ 13 липня виповнилося 226 років від дня знайдення чудотворної Горбанівської ікони Пресвятої Богородиці. За ці роки багато людей виливали Заступниці Небесній перед Її іконою свої біди й печалі, сльози смутку та сльози радості... Час іде, покоління змінюються, однак Мати Божа продовжує подавати Свою допомогу і Свої милості віруючим полтавцям, бо Вона «Молитвенница усердная о граде нашем и земли нашея Похвала и Покров» (з кондака Горбанівській іконі).

День знайдення ікони Божої Матері, названої Горбанівською, святкується в Полтавській єпархії з особливою урочистістю. Безліч прочан приїжджають цього дня у Макаріївський кафедральний собор Полтави, де перебуває чудотворний образ, щоб поклонитися святині й молитовно попросити про допомогу та покров Пресвяту Богородицю — Заступницю й Похвалу землі нашої Полтавської.

Напередодні святкування урочисте всеношне бдіння в кафедральному соборі очолив, на запрошення Високопреосвященнішого митрополита Полтавського і Миргородського Филіпа, Преосвященніший єпископ Новокаховський і Генічеський Філарет.

У сам день свята біля церковних врат Макаріївського кафедрального собору Високопреосвященнішого митрополита Полтавського і Миргородського Филіпа зустрічали хлібом-сіллю і квітами. Парафіяни кафедрального собору привітали свого архіпастира з возведенням у високий сан митрополита.

У кафедральному соборі Полтави Високопреосвященніший митрополит Полтавський і Миргородський Филіп у співслужінні Преосвященнішого єпископа Новокаховського і Генічеського Філарета звершив Божественну Літургію. Преосвященним Владикам співслужили понад 50 священників. Собор був переповнений людьми, які прибули з усіх кінців Полтавщини та сусідніх областей України.

Проповідь після Євангелія виголосив клірик Серафимівського храму Полтави ієромонах Афанасій (Бідний).

Після закінчення Літургії віруючі разом із архіпастирями і духовенством пройшли хресним ходом у Горбанівку (передмістя Полтави), до цілющого джерела на місці знайдення чудотворної Горбанівської ікони.

На джерелі Преосвященні Владика звершили молебень із читанням акафісту Пресвятій Богородиці, після чого Владика Филіп освятив воду та окропив нею людей.

Усім присутнім було запропоновано святкову трапезу, приготовлену силами Братства православних віруючих на честь Горбанівської ікони Божої Матері.

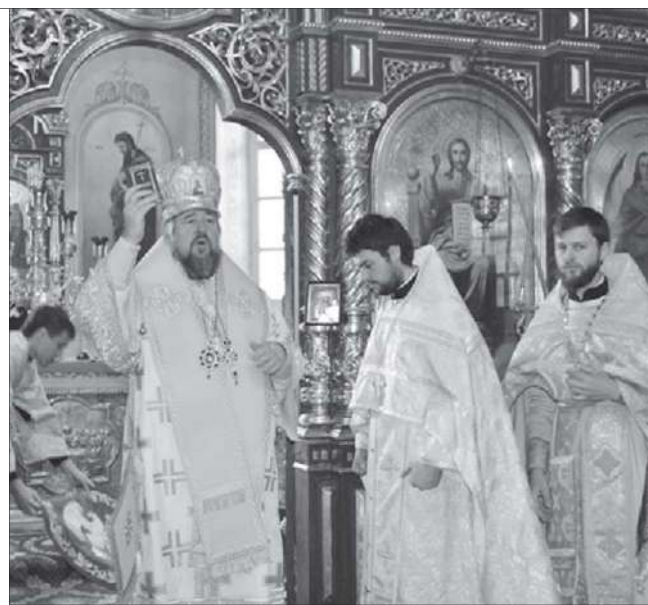
Митрополит Филіп звершив освячення дзвонів для Архангело-Михайлівського храму с. Щербані

✠ 12 липня, в день пам'яті святих Первоверховних апостолів Петра і Павла, Високопреосвященніший митрополит Полтавський і Миргородський Филіп прибув на місце будівництва Архангело-Михайлівського храму с. Щербані Полтавського району. Його Високопреосвященство зустрічали представники духовенства та жителі села.

Високопреосвященніший Владика у співслужінні секретаря єпархії протоієрея Михайла Волощука, ключаря храму священника Павла Марковського, кліриків Макаріївського кафедрального собору священника Миколая Довганича, протодіякона Александра Дубового й диякона Георгія Лінд звершив чин освячення дзвонів.

Після освячення Владика-митрополит звернувся з архіпастирським привітанням до парафіян і закликав на молільників благословення Боже.

Нагадаємо, що 16 січня 2010 року в Щербанях Високопреосвященніший Владика Филіп звершив освячення місця під будівництво храму на честь Архістратига Божого Михайла.

Архієрейське богослужіння в неділю шосту після П'ятидесятниці

✠ 15 липня, в неділю шосту після П'ятидесятниці, коли Церква згадує покладення чесної ризи Пресвятої Богородиці у Влахерні, служіння ранньої Божественної Літургії в Макаріївському кафедральному соборі Полтави очолив Високопреосвященніший митрополит Полтавський і Миргородський Филіп.

Його Високопреосвященству співслужили клірики собору.

За Літургією Високопреосвященніший Владика висвятив у сан пресвітера диякона Романа Довганича.

Після закінчення Літургії Владика привітав парафіян із недільним днем і закликав Боже благословення.

Путешествие на

Вход в Ватопедский монастырь, как и многое здесь, — в строительных лесах.

**Продолжение.
Начало в №6.**

Не став задерживаться в Карее, мы пересели на транспорт, следовавший до Ватопеда. Дорога недолгая: поднялись в гору, потом немного постояли на каком-то пропускном пункте, где снова проверили наши «визы», и наконец минут через 20 наш небольшой автобус нырнул под раскидистые ветви древних олив, остановившись у ворот Ватопедского монастыря.

Мы стали выгружаться в надежде устроиться на ночлег в этой знаменитой обители. К слову сказать, не каждый здешний монастырь без оглядки принимает гостей. Нет, гостеприимство монахов безупречно, но в силу разных причин они могут отказать. Например, если нет договоренности о долгом пребывании именно в этой обители. Но что такое отказ паломнику, когда за плечами тысячи километров дорог, бессонные ночи и душевные переживания? Да ему, паломнику, на Святой Горе каждый терновый куст — и дом, и кров.

На наше счастье, приняли нас, как родных. Проверив разрешительные документы, провели в архондарик — так называется гостиница для паломников. По заведенной традиции в здешних монастырях, уставшим с дороги путникам предлагают сладкий рахат-лукум, стопочку ракии (анисовой или виноградной водки) и стакан холодной родниковой воды. Казалось бы, ничего особенного, но радушное внимание и необыкновенный вкус скромного угощения умиротворяют.

Нас поселили в нескольких достаточно просторных кельях на шесть–семь коек в старом, давно не выдавшем ремонта здании архондарика. В келье

два окна с большими, на всю ширину средневековой стены, подоконниками и печь-груба, на которой прикреплена бумажная иконка с изображением Божьей Матери. Пресвятая Богородица, благодарим Тебя!

До вечерней службы оставалось немного времени, и у каждого была возможность посетить иконную лавку и осмотреть монастырь.

Предполагают, что на месте, где располагается монастырь, находился небольшой античный город — то ли Дион, то ли Харадрион. По преданию, Ватопед был основан императором Константином I Великим, затем разрушен каталонскими пиратами и восстановлен в конце IV века императором Феодосием I Великим в память о чудесном спасении в кораблекрушении его сына. Волны вынесли отрока на Афонский берег, где его нашли невредимым под большим терновым кустом. Монастырь называли Ватоптайдюв (от слов *βάτος* — купина, терновый куст и *ταΐδιον* — отрок, дитя). Однако в других источниках название монастыря пишется как Ватоптэйдюв, что, по мнению исследователей, означает «терновая равнина» (*πεδίο* — равнина).

С именем императора Феодосия Великого связана еще одна необыкновенная история. Вот как описывает ее известный духовный писатель и публицист дореволюционной России Евгений Поселянин в «Сказаниях о чудотворных иконах Богоматери» (1919 г.):

«Узнав о чудесном спасении своего сына Аркадия от гибели в морских волнах, в благодарность за это не только распространил, украсил и обогатил Ватопедский монастырь, но и пожертвовал обители сделанную из мастики икону Божией Матери. Эта икона была названа Ктиторской, в память того,

Древняя олива в окрестностях Ватопеда.

что император был ктитором, а по переводу с греческого на русский язык — устроителем и украсителем монастыря. Эта Ктиторская икона была поставлена в соборном Благовещенском храме в алтаре на горнем месте. Последнее обстоятельство послужило поводом к названию сей святой иконы еще «Алтарницей».

В 862 году, когда арабы, разоряя и грабя Крит, Сицилию и другие острова, уже стали бесчинствовать в пределах святой Афонской Горы и приближались к Ватопедской обители, тогда епископ, саном иеродиакон, не желая допустить, чтобы арабы надругались над христианскими святынями, скрыл Ктиторскую икону и крест в колодезе, который находился под помостом алтаря. Утвердив пред этими святынями горящую свечу, он надвинул сверху мраморную плиту в уровень с помостом и уже после этого бросился бежать. Однако спастись бегством ему не удалось: варвары схватили его и увели в плен на остров Крит, или Кандию.

Около семидесяти лет томился на этом острове несчастный пленник и только после столь долгого пленения, по милости Божией, получил свободу. Душа его стремилась туда, где он прежде служил Господу своим подвижничеством. С великой радостью он направил свой путь к Святой Горе, как к своей отчизне. Там уже по-прежнему стали процветать святыне обители.

Маститый старец отыскал место, где был Ватопедский монастырь: великолепный в прежнее время Ватопед теперь представлял из себя жалкие развалины. Небольшой кружок братства трудился над обновлением разоренной обители. К ним присоединился и вернувшийся с Крита старец-пленник... вспомнил о скрытых святынях — иконе Пресвятой Богородицы и животворящем Кресте — и спросил о них у тогдашнего настоятеля Николая и у братии. Однако никто ему не мог дать удовлетворительного ответа. Тогда, чтобы не оста-

Архондарик (гостиница) Ватопедского монастыря.

Вот так — водой, ракией и рахат-лукумом — на Афоне встречают паломников.

Комната в архондарике.

вить святыни в земле, иеродиакон указал им на место, куда он скрыл святую икону Богоматери и Крест во время нашествия арабов, и просил сдвинуть одну из плит алтарного помоста.

Братия поверила старцу. И что же? Когда по указанию епископа подняли плиту, то действительно, нашли в колодезе и икону Богородицы, и животворящий Крест Господень. Даже самая свеча еще горела пред ними.

Эта свеча и до сих пор горит неугасимо при святой Ктиторской иконе Богоматери: иноки, подбавляя воск, сберегают ее таким образом из рода в род, и, конечно, она останется до последнего дня существования этой обители.

Так как обе святыни были найдены в понедельник, то, начиная со времени их обрете-

ния, в этот день в Ватопедской обители совершается торжественный молебен Божией Матери в соборе, а на следующий день, во вторник, в том же соборе служится торжественная литургия с благословением коливо и возношением части просфоры в честь Богоматери. Такое постоянное празднование продолжается вот уже девять столетий и как нельзя лучше свидетельствует об истинности события, глубоко запечатленного в преданиях Ватопедской обители».

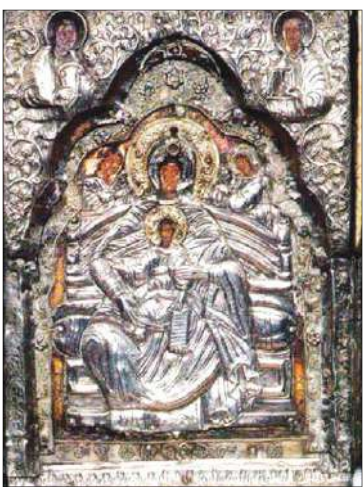
Во второй половине X века прежде опустошенный арабами монастырь был восстановлен тремя учениками преподобного Афанасия Афонского, основателя Великой Лавры. Святой Афанасий отправил

Вдали — Святая Гора Афон.

Планету монахов

Икона Божией Матери «Ктитурская».

Икона «Простреленная».

Икона «Елеоточивая».

Икона «Отрада», или «Утешение».

учеников жить на северо-восточное побережье полуострова, где на берегу живописной бухты Эгейского моря и сейчас

По окончании трапезы по афонскому обычаю архиерей на улице благословляет исходящую братию.

Стасидии в храме.

стоит этот освященный во имя Благовещения Пресвятой Богородицы греческий, по Уставу общежительный мужской монастырь.

Вся многовековая история этой монашеской обители отпечаталась в древних стенах. Кажется, что каждый камешек, смиренно вложенный в ходе постройки монастыря-крепости, пропитан потом христианского подвига. Эти стены видели расцвет Византийской империи и ее падение, пережили разрушительные пиратские набеги и османское иго, забвение и возрождение. Они — немые свидетели бесчисленных слезных молитв и радостных славословий простых монахов и прославленных отцов Церкви. Здесь в конце XII века подвизались святой Савва Сербский и его отец сербский царь святой Симеон Мироточивый, в XIV веке — святитель Григорий Палама, принявший постриг от преподобного Никифора Исихаста Итальянского и давший богословское обоснование древней исихастской практике, в 1507 году принял монашество преподобный Максим Грек... Многие подвижники возмужали в стенах обители за десять столетий.

Ныне для Ватопеда, к слову сказать, — тоже время подвига. В строгой святогорской иерархии Ватопед, после Великой Лавры, занимает почетное второе место, что определяется исключительно имущественным положением. Монастырь очень богат. Он обладает недвижимостью не только на территории Афона, но и земель в

континентальной Греции, в том числе переданным в 890 году в дар монастырю озером Вистонида, право собственности на которое с 1920-х годов оспаривает греческое государство. В последнее время имущественные споры с монастырем обострились до такой степени, что греческие власти заключили под стражу настоятеля Ватопеда архимандрита Ефрема. Одной из причин публичного скандала, в котором монастырь и его настоятеля пытаются представить в плохом свете, предположительно является активная миссионерская деятельность, которую Ватопед развернул с начала 1990-х и которая не всем в мире пришлась по вкусу. Многие усматривают в этом наступление на Церковь. Об этом конфликте много писала пресса. Свою озабоченность по этому поводу выразил даже Патриарх Московский и всея Руси Кирилл, направив президенту Греции соответствующее послание.

Вот так, здесь и сейчас, пишется история.

Ватопед славится не только «Ктитурской» иконой, а многими святынями, и они доступны для поклонения.

Уже при входе в обитель паломника встречает чудотворная икона Божьей Матери «Простреленная» (Пировлифиса). В 1822 году турецкий солдат выстрелил в правую руку иконы. После этого кощунства он потерял разум и повесился на оливковом дереве перед монастырскими воротами.

А у входа в соборный храм, во внешней открытой паперти

Богослужение в Ватопеде совершается при свечах.

— фреска знаменитой иконы «Отрада», или «Утешение». Вернее, это восстановленный образ Богородицы до того, как с ним произошло чудесное превращение.

Однажды игумен, передавая ключи привратнику, услышал от иконы голос, предупреждавший, чтобы иноки не отворяли ворота, а поднялись бы на стены и отразили нападение пиратов. Предупреждение прозвучало и во второй раз. Когда игумен повернулся к иконе, он увидел, что Младенец простер руку, чтобы заградить уста Богородицы, но Она, удерживая Его руку, в третий раз повторила предупреждение. Монахи поднялись на стены крепости и отразили нападение морских разбойников. После этого чуда изображение на иконе изменилось: лик Божией Матери повернулся вправо, а рукой Она отклоняет от Своих уст руку Младенца. Монахи аккуратно срезали чудесным образом изменившееся изображение и, одев его в ризы, перенесли в специально построенный для иконы придел. А на стене восстановили фреску в первоначальном виде.

...Где-то вдалеке послышались удары по деревянной доске. Их легко можно принять за характерные звуки на стройплощадке, тем более что вокруг монастыря во множестве стоят строительные леса. Но эти звуки необычные — они подчинены определенному ритму. Это бьют в било — по деревянной доске деревянным молотком, созывая монахов на службу. Что ж, встреча с другими чудотворными иконами и святынями у того, кто только вошел в обитель, очевидно, еще впереди.

Богослужения в Ватопеде, как и во всех Афонских киновиях, идут по византийскому распорядку, заведенному почти две тысячи лет назад. Тут время ориентировано на солнце. С его заходом начинаются новые сутки, и стрелки всех часов переводят на 12. Вечерня всегда начинается за два часа до захода солнца, а повечерие — всегда при закате.

В храмах Афона не пользуются электрическим светом. Здесь, как и сотни лет назад, зажигают свечи. Вся вечерняя служба проходит в атмосфере таинственной игры света и теней, пронизанной возвышенным пением молитв и псалмов.

Вдоль стен храма, стоя в высоких стасидиях — стульях с высокими спинками, откидывающимися сидениями и подлокотниками, на которые можно опираться при стоянии, — склонили головы монахи — молятся, перебирая четки. И мы, как умеем, молимся вместе с ними, вспоминая своих родных и близких.

Кроме соборной молитвы, вечерняя служба принесла нам радость молитвы Пресвятой Богородице перед Ее чудотворной иконой «Елеоточивая» (Элеовритисса), которую вынесли из монастырского хранилища масла и торжественным крестным ходом перенесли в собор, — оказывается, такой крестный ход с этой иконой и поклонение совершают каждый год на богослужении Светлой Пятницы.

Небольшая по размерам икона Пресвятой Богородицы «Елеоточивая» много столетий находится в хранилище масла монастыря. По преданию, во время неурожая на Афоне и появившегося вследствие этого голода Богородица Сама наполняла сосуды маслом и вином. Однажды, когда должность дохиара, или келаря, заведующего монастырскими припасами, в этой обители занимал преподобный Геннадий, случился недостаток в масле, так что оставался всего один сосуд с маслом. Желая сохранить эти остатки для церковных лампад, преподобный Геннадий перестал давать братии масло, но игумен обители, твердо упова на помощь Пресвятой Богородицы, велел ему масло братии давать. Дохиар повиновался воле игумена. Как-то вошел он в дохиарную в полной уверенности найти пустым сосуд, из которого он брал масло, но, к своему удивлению, увидел его полным, так что масло даже переливалось через края кувшина и текло из дверей кладовой. Все прославили и возблагодарили Царицу Небесную за чудо Ее неизреченного милосердия. С тех пор икона Богородицы, называемая «Елеоточивой», стоит в дохиарной и от нее исходит благоухание. Эту икону еще называют «Келарницею», а до этого чудесного события она называлась «Одигитрия-Путеводительница».

Евгений Самойлов.
Продолжение следует.

«Церковь овладела моей душой»

Продолжение. Начало в №6.

Служба в Полтавском кадетском корпусе

Полтавский Петровский кадетский корпус был построен в 1837–1840 гг. по указанию императора Николая I. В главном здании Т-образной формы была устроена домовая церковь во имя святого Сампсона Странноприимца, день памяти которого (27 июня/8 июля) совпадал с датой Полтавской битвы.

Продолжительность обучения в корпусе составляла семь лет, принимались в него мальчики с 10 лет. В составе корпуса было четыре роты. Великий князь Константин Константинович, возглавивший в 1900 г. Главное управление военно-учебных заведений, был частым гостем в корпусе. Он присутствовал на экзаменах и даже сам составлял билеты и проверял экзаменационные работы выпускников. С 1902 г. он стал официальным опекуном Полтавского корпуса.

Каждый год в корпусной церкви святого Сампсона проходила панихида по «почившим в Бозе императорам, скончавшимся и погибшим питомцам заведения и служившим в нем». Газета «Полтавский голос» за 8 декабря 1907 г. писала: «Умиление возбуждает приверженность бывших кадет своему родному корпусу. Являются старые и молодые, одни в военной форме, другие в сюртуках. Какая ни сулила судьба разные поприща, а соединяет их в одну семью дорогое среднее учебное заведение. Нельзя не пожалеть, что в гражданских учебных заведениях не привилось такое чувство товарищества, провожающее бывших питомцев до самой могилы».

Фамилии павших на поле брани питомцев корпуса заносились на черные мраморные доски, которые были установлены на стене корпусной церкви. С первых дней учебы в корпусе десятилетние мальчишки молились о упокоении своих старших товарищей, отдавших жизнь за Отечество. Тот же «Полтавский голос» 29 августа 1908 г. писал об интересной традиции, появившейся в корпусе в этом же году. После зачисления в корпус кадеты 1-го класса приобретали иконы для своего отделения, которые спустя семь лет в торжественной обстановке передавали первоклассникам с дарственной надписью: «Преемственное благословение кадет 1908 года однокашникам-новичкам на честный труд приготовления к доблестному званию воина», тем самым призывая их не посрамить честь мундира и доброе имя родного корпуса. Эту традицию ввел священник Сергей Четвериков.

Прежде чем рассказать о службе отца Сергия, скажем еще несколько слов об истории корпуса. В 1844 г. Полтавскому

корпусу было Всемилостивейше пожаловано знамя. Знамя это почти сорок лет оставалось в забвении и хранилось в корпусной церкви, но Высочайшим приказом 13 февраля 1901 г. возвращено корпусу как наивысшая воинская святыня и лучшее украшение кадетского строя. Это знамя, хранящееся в церкви, с того времени в особенно торжественных случаях выносили в строй.

Первый выпуск кадетов — 34 человека — состоялся в 1845 г. В 1914 г. в корпусе обучалось уже 500 кадетов под руководством 40 штатных и 24 частных преподавателей. В корпусе хранилось несколько уникальных реликвий: прижизненный портрет Петра I кисти французского живописца Николая Ланжильера, приобретенный у княгини Репниной, и подаренная императором Николаем I огромная картина художника В. К. Шебуева, изображавшая Петра I верхом на белом коне.

В корпусе была налажена воспитательная и внеучебная работа. Заболевшие кадеты получали бесплатное лечение в санатории в городе Славянске, где вместе с ними находились специально откомандированные туда офицеры-воспитатели и преподаватели. Для кадетов младших классов на каждое Рождество устраивались утренники с неперменной елкой. Воспитанники, которым учеба давалась с трудом, посещали обязательные дополнительные занятия, а те, кто учился легко, имели возможность углубленно изучать математику, иностранные языки, словесность, географию. На чердаке главного корпуса в 1908 г. была оборудована небольшая обсерватория для астрономических наблюдений. Кадетский корпус был действительно одной большой и дружной семьей.

Вот в такое замечательное учебное заведение 13 октября 1907 г. священник Сергей Четвериков прибыл на службу. Директором корпуса в то время был полковник Николай Петрович Попов (преподаватель химии и аналитики). Диаконем в корпусной церкви служил Георгий Андреевич Левитский, церковным старостой — подполковник Григорий Африканович Ходолей. До прибытия Четверикова Закон Божий преподавали ректор семинарии архимандрит Варлаам (Ряшенцев) и инспектор женского епархиального училища священник Каменский. На момент прибытия Четверикова в корпусе состояло 446 кадетов, распределявшихся в четырех ротах и шестнадцати классных отделениях.

Отец Сергей вспоминал о своем назначении в Полтаву так:

«В 1907 г. я был законоучителем в г. Саратове. Там я получил предложение быть законоучителем в одном из кадетских корпусов. Мне предложили на выбор: Полоцк или

Полтаву. Выбрал Полтаву. Решил съездить туда, узнать, что представляет из себя кадетский корпус и подойду ли я к нему.

Приехав в Полтаву, явился к директору корпуса генералу Попову (в то время он был полковником. — Авт.) и с ним поехал в корпус. Это было 16 августа 1907 г. Директор произвел на меня очень хорошее впечатление. Он сказал: "Посмотрите, батюшка, да, кстати, отслужите у нас молебен". Старый священник тогда умер, и корпус остался без священника. Молебен был по случаю начала учебного года. Я согласился.

Кадет я увидел здесь в первый раз. Раньше я с ними знаком не был. Служил я долго. Директор потом заметил: "Долго служите, батюшка, у нас служба идет скорей".

Приглядывался к кадетам, к порядкам, к педагогам. Решил, что это место мне подойдет. Кстати и отпуск мой кончался. Написал заявление директору, а сам поехал в Саратов, явиться по начальству и вернуться...

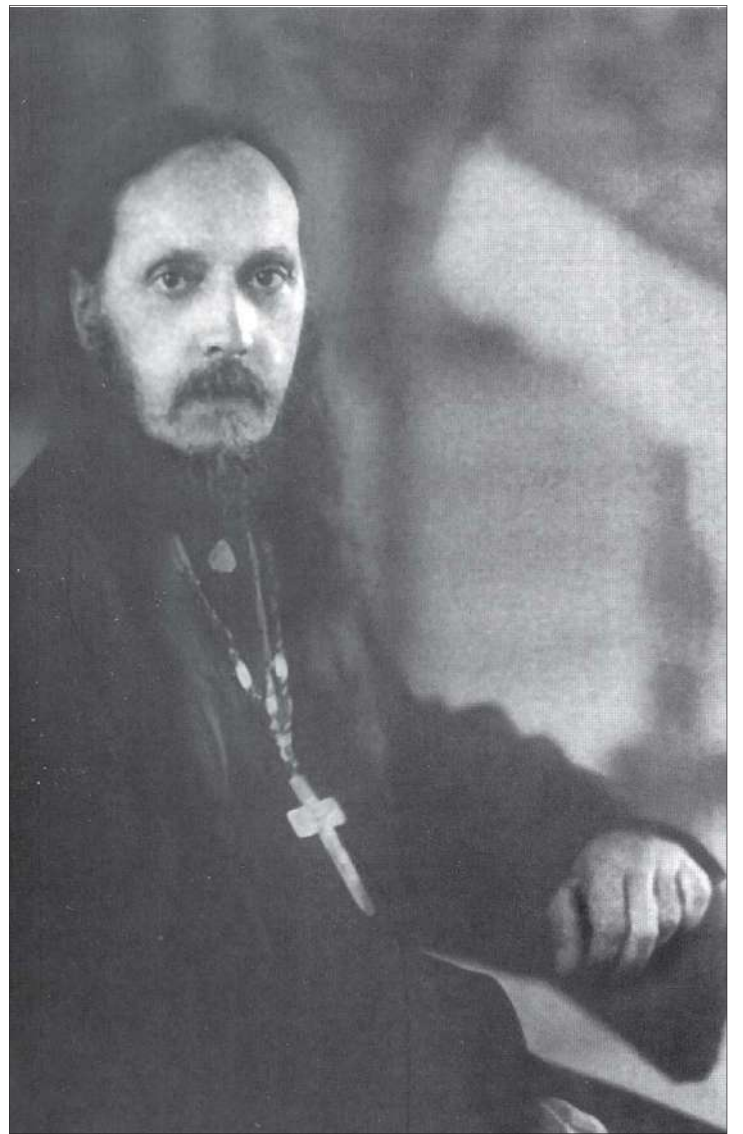
Явился в корпус в октябре. Постепенно вошел в обстановку и сразу почувствовал себя хорошо. Все новое: дежурные офицеры, рапорты дежурных по классу кадет и прочее. Я прослужил до конца корпуса — до 1919 г.

Корпус оставил по себе самые светлые воспоминания, которые не изгладятся у меня до смерти».

17 октября 1907 г. отец Сергей Четвериков служил в корпусной церкви в первый раз. По окончании богослужения батюшка сказал следующее слово:

«Вступая сегодня в вашу корпусную семью и в первый раз совершая с вами общую молитву, я радуюсь, что начало моего общения с вами освящается именно молитвой, совершается в храме, у престола Божьего. В этом я вижу как бы залог Божьего благословения на начало наших отношений. А наши отношения и должны устанавливаться именно во имя Божье, так как я призван к тому, чтобы содействовать вашему религиозно-нравственному преуспеванию. Но прежде чем начать говорить о предстоящей мне среди вас обязанности, как я ее понимаю, я считаю долгом выразить вам всем, как учащимся, так и моим будущим сослуживцам, мой искренний привет и мою искреннюю готовность идти навстречу нашему взаимному сближению в общем совместном труде. Свою обязанность среди вас, дети, я понимаю так, что я должен всеми силами содействовать развитию в вас религиозно-нравственной жизни.

Задача Закона Божьего не может быть сведена только к усвоению памятью тех или иных богословских познаний. Такое понимание задачи этого предмета было бы слишком поверхностно и недостаточно. Закон Божий должен иметь в виду

Протоиерей Сергей Четвериков.

не только сообщение сведений, но, главным образом, развитие чувства, доброе направление и укрепление воли.

Каждый из нас, несомненно, знает, что такое религиозное чувство. Каждый из нас еще в раннем детстве испытал сладость молитвы или в родной семье, или в храме; каждый знает, какую мирную и чистую духовную радость несут с собою великие праздники Рождества Христова и Пасхи; знает отраду, испытываемую после искренней, чистосердечной исповеди и причастия Святых Христовых Тайн.

Задача законоучителя и духовника в том именно и состоит, чтобы эти святы и дорогие для каждого человека чувства поддерживать и укрепить в учащихся. Он должен жить с ними этими же чувствами и научить сознательно дорожить ими, раскрыв им разумное и прочное их основание в христианском учении о Боге. Но этого мало — как бы хороши и дороги ни были те или иные чувства, они могут глхнуть, если соответственно им не будет направлена наша воля. Воспитание воли, самовоспитание, работа над собой в христианском направлении — вот чем должен заниматься каждый из нас с самого раннего детства. Мы должны внимательно следить за своими намерениями, за своими поступками и во имя Христово не допускать в себе ничего противного христианской совести. А если замечаем что-нибудь подобное, должны скорбеть об этом, бороться с собой, просить помощи у Бога, советоваться с более опытными

и крепкими людьми, очищать себя исповедью... В этой внутренней нравственной борьбе каждого из вас законоучитель должен быть вашим неизменным помощником. Он должен приходить к вам в трудную минуту и оказывать вам нравственную поддержку.

Так я понимаю свои обязанности среди вас. Говоря кратко, они состоят в том, чтобы вместе с вами жить общей религиозно-нравственной жизнью, вместе с вами совершать свое общее спасение!»

28 октября перед молебном отец Сергей сказал следующее слово:

«Я недавно в корпусе, не более двух недель, но, присмотревшись за это время немного к кадетам, я заметил среди вас много добрых обычаев, свидетельствующих о добром направлении вашего религиозно-нравственного воспитания.

Так, я заметил, что на уроках Закона Божьего в классах у вас теплится лампадка, при встрече с законоучителем-священником многие из вас подходят под благословение, а иногда целуют крест на груди его; проходя мимо храма, осеняют себя крестным знамением; к приготовлению уроков по Закону Божьему относятся усердно и охотно... Все это не могло не утешать меня, все это показало, что в ваши души посеяны и берегутся в них добрые семена православно-христианских навыков.

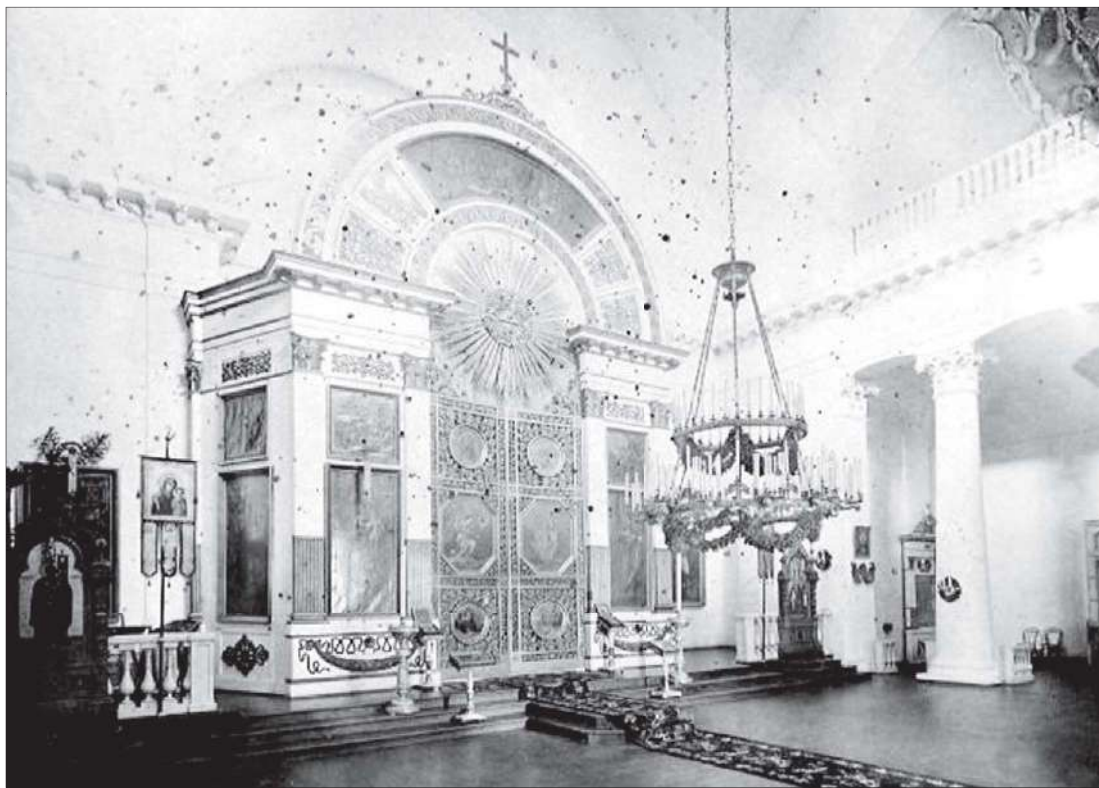
В настоящую минуту я предстою при новом проявлении вашего религиозного чувства. Я вижу перед собой взрослых юношей выпускного класса,

Кадетский корпус начала XX века.

Государь Император Николай II с Великим князем Константином Константиновичем на смотре кадетского корпуса. 1909 г.

Храм в кадетском корпусе.

Государь Император и Великий князь среди кадет.

собравшихся помолиться перед своим отделенным образом Казанской иконы Божьей Матери по случаю празднования в честь этой иконы 22 октября! Зрелище утешительное, скажу более, необыкновенное!

Не только в гражданских учебных заведениях, но (к стыду своему скажу) и в духовных мы не знаем этого прекрасного обычая, мы не увидим юношей, желающих помолиться Царице Небесной! Вы же в течение семилетнего курса своего пребывания в учебном заведении сумели пронести невредимым свое религиозное чувство!

От души желаю вам, чтобы и в дальнейшей вашей жизни не оставляло вас это святое настроение! Оно — залог мира

душевного, счастья семейного, благодушия в трудах служебных, мужества в несчастьях и испытаниях, твердости в искушениях!..»

23 мая 1909 г. отец Сергей Четвериков был возведен в сан протоиерея. В том же году, 27 июня, во время торжеств по случаю 200-летия Полтавской битвы, кадетский корпус посетили Император Николай II и Великий князь Константин Константинович со своими сыновьями Игорем и Олегом. При посещении корпусной церкви протоиерей Сергей встретил императора следующими словами:

«Ваше Императорское Величество! Сегодня, в день светлого празднования 200-летия

славной Полтавской победы, Полтавский кадетский корпус, основанный державным прадедом Вашего Величества в память этой победы и для укрепления в юных сердцах будущих русских воинов святых заветов доблестных полтавских героев, с глубоким благоговением и радостью встречает в своих стенах своего возлюбленного Государя; и эта светлая минута еще крепче запечатлевается в сердцах и юных кадет, и их руководителей святыя чувства горячей любви и преданности Царю и родине, те чувства, которыми после веры в Бога всегда была жива и сильна наша Россия.

Господь же, даровавший сегодня победу Великому Императору Петру, да будет всеильным Помощником и Хранителем и Вашему Величеству в царственных трудах и заботах Ваших и да благословит тихим счастьем Вас, Царствующую семью и врученную Вам от Бога русскую землю».

Затем Государь удостоил протоиерея Четверикова распросов относительно его службы в корпусе, а также подробно осмотрел церковь. Заключительными мероприятиями стали в этот день торжественный смотр кадетов и бал вечером в здании корпуса.

Каждый день отца Сергея был наполнен массой забот, но

были среди этих рабочих будней и особые дни. 11 ноября 1910 г. он был назначен цензором проповедей по 1-му округу Полтавского уезда. В 1912 г. вышла в печати давно написанная Четвериковым книга «Описание жизни блаженной памяти оптинского старца иеромонаха Амвросия в связи с историей Оптиной пустыни и ее старчества». Четвериков отправил книгу в дар Императору, за что «Государь Высочайше повелеть изволил благодарить пр. Четверикова за означенное подношение», а 26 октября 1912 г. Четвериков был награжден орденом святой Анны 3-й степени.

В 1913 г. викарий Полтавской епархии Преподобный епископ Прилуцкий Сильвестр (Ольшевский) задумал издание Полтавско-Переяславского патерика, куда должны были войти жизнеописания многих подвижников, родившихся или проживавших в пределах Полтавского края. Жизнеописание старца Паисия Величковского, уроженца Полтавы, было поручено протоиерею Сергию Четверикову. Каждое каникулярное лето, вплоть до самой революции, Четвериков проводил в библиотеках Императорской Академии наук и Петербургской Духовной Академии, в Московской синодальной (патриаршей) библиотеке, Орловском епархиальном древлехранилище, в библиотеках Оптиной пустыни и Ново-Нямецкого монастыря в Бессарабии. Богатый рукописный материал требовал тщательного изучения и переработки, на что уходило очень много времени. К сожалению, до 1917 г. Четвериков не успел закончить эту работу. Лишь находясь в эмиграции и посетив в 1931 г. Румынию, отец Сергей смог завершить свой многолетний труд (книга «Молдавский старец схииеромонах Паисий Величковский» вышла в Эстонии в 1938 г. в двух выпусках).

В 1916 г. вышла в свет брошюра протоиерея Сергея Четверикова «Беседы законоучителя». В данной работе отец Сергей заботится о нравственной чистоте и целомудрии своей юной паствы: основой его брошюры послужила беседа со старшими воспитанниками корпуса на тему «Юноши, берегите ваше целомудрие!» Причиной написания ее послужила

ла мысль, что «на сохранении целомудрия в душе ребенка обращается у нас слишком мало внимания. Школа наша также слишком мало места отводит заботам о нравственной чистоте и целомудрии детей». А жизнь в корпусе тем временем текла своим чередом. Кадеты ходили на занятия, в свободное время читали, играли, дурачились. Участвовали в корпусных и классных праздниках, организовывали балы, ставили спектакли, репетировали в оркестрах. В теплое время года под наблюдением руководителей совершали экскурсии и походы, проводили время в летних лагерях, учились стрелять и фехтовать, проводили спортивные состязания в беге, в прыжках, в лазании по наклонной лестнице. Неподдалеку от корпуса было большое озеро, где в выходные дни можно было покататься на лодках, на берегу попить чаю «с бутербродами и конфетами».

Иногда кадеты ходили в кадетскую рощу на пикник совместно со служащими корпуса и их семьями, по окончании пикника играли в различные игры. Часто ездили в имение князя Кочубея на осмотр парка и сада, посещали музей при Шведской могиле, ходили на черепичный завод.

Начавшаяся в августе 1914 г. война внесла свои коррективы в жизнь кадетского корпуса. Некоторые преподаватели ушли на фронт, остальные переводы не получили ввиду особого распоряжения начальства.

На общем собрании служащие корпуса постановили отчислять два процента от жалования на приобретение материалов и продуктов для нужд лазаретов и действующих частей. С этой целью был создан специальный комитет. Супруга директора и дамы корпуса закупали и выдавали для работы материал, кроили, шили, по очереди дежурили, принимали уже готовые вещи. Остальные члены комитета также деятельно помогали дамам. Для работ и склада вещей была предоставлена квартира директора.

С октября 1914 г. в церкви корпуса каждую службу происходил кружечный сбор среди служащих в пользу Красного Креста.

23 января 1915 г. отправлено в Кавказскую действующую армию два ящика сапожного товара на 250 рублей. В конце лета 1915 г. в переселенческое бюро отправлено 266 предохранительных масок. На уроках ручного труда кадеты изготавливали складные кровати (носилки) для нужд местных лазаретов.

28 января 1915 г. Полтавский кадетский корпус посетил Государь Император со свитой. Приблизился 1917-й год...

По книге Юты Арбатской «Протоиерей Сергей Четвериков. Биографический очерк. Проповеди». Продолжение следует.

Записки священномученика Гавриила Коваленко

Продолжение. Начало в №№ 2–6.

*Полтавская
Духовная Семинария
1882–1887 гг.*

Кормили нас в семинарии почти так же, как и в Духовном училище, т. е. в скоромные дни всегда было мясо, а в постные — рыба, но за приготовлением пищи, вероятно, не было надлежащего надзора, и потому она была менее вкусна и не так аккуратно приготовлена, особенно в постные дни. Завтраков, состоящих из сельдей, или копченой рыбы, или капусты в постные дни, семинаристы совсем не ели, чем доставляли большое удовольствие семинарским служителям, которые потом собирали эти сельди и рыбу и целыми пудами отправляли своим семьям в деревню. Благодаря этому те семинаристы, которые не имели возможности подкармливаться на свой счет, а таких было большинство, в том числе, конечно, и я, особенно в постные дни жили впроголодь. На этой почве в семинарии нередко возникали возмущения, которые теперь бы назвали «голодными бунтами»... Попробовав постного борща, вдруг семинаристы поднимали шум, крик, начинали стучать тарелками, вилками и ножами, а затем и ногами, требовали эконома, который, конечно, никогда не являлся, а вместо него растерявшийся дежурный помощник инспектора вызывал или инспектора, или ректора... Ректор... явившись в столовую и отпробовав пищу, начал спорить с воспитанниками, что борщ приготовлен прекрасно, что на каких-нибудь 300 человек вкуснее и приготовить его было нельзя и что поведение воспитанников в данном случае есть не что иное, как недопустимый каприз, и этим еще больше разжигал страсти бунтарей. Напрасно после этого он старался нам доказать, что на те 90 рублей в год, которые отпускает казна на содержание казеннокоштного воспитанника и на которые он должен его одеть, обуть, дать книги и всякие другие принадлежности, он лучше кормить их не может, по настоящему он может на эти деньги кормить их только хлебом и водою, и что если воспитанники теперь все же едят и борщ, и жаркое, то только благодаря своекоштным воспитанникам, которые, живя в общежитии, за один стол платят больше, чем казна отпускает на все содержание казеннокоштника. Особенно его возмущало наше

недовольство постными завтраками, состоявшими, как я сказал ранее, из сельдей и рыбы. Он нам доказывал, что когда мы будем жить самостоятельной жизнью по глухим деревням и селам, где нет никакой лавчонки, мы будем рады и не таким сельдям, и не такой рыбе.

Все эти доводы впоследствии оказались вполне справедливыми, но в то время мы на них не обращали внимания. Правда, и все наши бунты ни к чему не приводили: действительно, содержать воспитанника на 90 рублей в год лучше было довольно затруднительно. Ученики только добивались того, что из старших классов по 2 воспитанника ежедневно посылались на кухню дежурными, обязанности которых заключались в том, чтобы следить за поступлением продуктов на кухню, чтобы они не разговаривались служителями, чтобы они перемывались и очищались и чтобы кушанья готовились возможно чище, но это мало помогало делу. Меньше голодали семинаристы после приезда в семинарию после праздников и каникул. С праздников Рождества Христова они привозили из дому сала и колбасы, после Пасхи — капуста, пасхи и тоже сало и этим подкармливались. После же летних каникул редко у кого из них не было в кармане нескольких рублей, заработанных дома какими-нибудь грошовыми уроками. Сначала, пока денюжки водились в кармане, семинаристы кутили во всю: покупали пирожки, мороженое, пирожные, после обеда отправлялись компанией к так называемому «дидку» — мелкому торговцу возле семинарии — есть арбузы, целыми ведрами покупали яблоки и сливы, привозимые в изобилии на Крестовоздвиженскую ярмарку, которая располагалась тут же, вблизи семинарии, на Сенной площади, благо, ведро яблок и слив стоило в то время 10–15 коп. Когда же деньги иссякали, тогда отправлялись после обеда, тоже целыми компаниями, в соседний лес и очищали терновые кусты от ягод, которые к тому времени вполне созревали и имели очень приятный вкус. Когда же и терновые кусты оказывались очищенными, тогда, как говорят, клали зубы на полку, т. е. переходили на казенный паек.

Как же, однако, жили семинаристы? Чем они интересовались?

В семинарии, как и в каждом учебном заведении, были юноши и даровитые, и малоспособные, и высоконравственные, и испорченные, и весьма благородные, и жуликоватые, и ленивые, и прилежные и т. д. Судить о всех семинаристах по отдельным отрицательным типам было бы, конечно, несправедливо. В общем же, я должен сказать, огромное число семинаристов, по крайней мере 80–90%, были юноши прекрасные. Впоследствии мне приходилось слышать в обществе мнение о семинаристах, что они грубы, невоспитанны, лишены хороших манер и чуть ли не поголовно пьяницы. Спорить против первой части этого обвинения, конечно, слишком не приходится. Но в этом нет ничего удивительного, хотя и много преувеличено, и едва ли они в этом виноваты. В самом деле, где же было семинаристам, сыновьям священников и псаломщиков, выросшим в глухих селах и деревнях, где никогда не было ни одного образованного семейства, а если и проживали какие-либо помещики, то доступа в их семейства дети духовенства не имели, — где же было им научиться хорошим манерам? Что же касается обвинения в пьянстве, то против него приходится протестовать со всей силою... Если же так называемое пьянство их бросалось кое-кому в глаза, то это происходило от того, что семинаристы не имели возможности, как воспитанники других учебных заведений, посещать приличные рестораны, где бы они могли выпить бутылку пива или вина, как по скудости своих средств, так и потому, что это им строжайше запрещалось, а потому, естественно, посещали пивные второго и даже третьего разряда, расположенные большею частью где-либо на окраинах, где было все дешевле и куда меньше всего мог заглянуть глаз инспекции. В мое время излюбленными местами сборища семинаристов были: пивная Якубека на Сретенской улице, столовая Тепловой против летнего театра, гостиница Котьмана на Новом Базаре, так называемый «извозничий клуб» на Протопоповской улице и др. Летом посещался пивоваренный завод Сырового. Мне самому неоднократно приходилось

принимать участие в этих собраниях и, положа руку на сердце, я должен сказать, что на них решительно не происходило ничего такого, за что бы можно было впоследствии краснеть. Собиралась обыкновенно компания человек 5–10, иногда и больше, выпьют по бутылке, по две пива, поспорят, пошутят, иногда и попоют и расходятся. Вот и все! До пьянства, я думаю, отсюда еще далеко... Игнали в мое время семинаристы и в карты, и в преферанс, в стукалку, в ералаш, но таковых, во-первых, было немного, — у кого водились деньги и кто имел к этому склонность, а во-вторых, игра эта была копеечная.

К своим ученическим обязанностям семинаристы в мое время относились вполне добросовестно: учились не за страх, а за совесть; конечно, были среди них и мало прилежные. О каких-либо забастовках, обструкциях, изгнаниях учителей из классов, что, к сожалению, практиковалось в семинарии гораздо позже, в мое время не было и речи. Очень серьезно относились семинаристы и к письменным сочинениям, которые задавались почти непрерывно, особенно в старших классах, по разным предметам: внимательно знакомились с указанными преподавателями пособиями и руководствами и сами отыскивали подходящие статьи по разным журналам.

В свободное время семинаристы читали, и читали очень много, не только по своим специальным богословским предметам, но и по другим, особенно по литературе. Для этого к услугам семинаристов была огромная семинарская библиотека; недовольные же ею могли записываться и брать книги для чтения из частных городских библиотек, каковых в мое время было в Полтаве три: Богоявленского — нашего преподавателя — на Александровской улице, Бойко-Родзевича — на Мало-Петровской и еще какой-то дамы, фамилии которой я теперь не вспомню, — на Сретенской. В четвертом классе, я помню, мы выписывали в складчину даже на свои средства или стороннего лица, живущего вне семинарии, выходившие в то время толстые журналы, каковы: «Русская мысль», «Русское богатство» и «Гайдебуровская неделя». В старших классах, 5-м и 6-м, мы уже интересовались политикой и читали газеты «Новое время», «Южный край», которые нам аккуратно приносил в семинарию наш товарищ, сын городского священника Д. В. Глинский, так как выписывать газеты в семинарии воспрещалось. Я сам в бытность мою в семинарии прочитал всех русских писателей, не только классиков, но и второстепенных, и много иностранных. Любимыми моими писателями на всю жизнь, по складу моей натуры, кроме Пушкина и Гоголя, остались Тургенев и Гончаров, а из второстепенных — Мельников-Печерский («В лесах» и «На горах») и Лесков за его всегда интересную фабулу и оригинальный язык, в особенности за его рассказы из духовного быта («Соборяне», «На краю света», «Мелочи архиерейской жизни» и др.), кроме его неудачных, по моему мнению, романов. И теперь, в старости, я всегда отдыхаю душой за чтением этих писателей.

Полтавская Духовная семинария.

Продолжение следует.

Синодик Козельщинского
Рождества Богородицы
монастыря

Молитвенницы за обезумевший мир

Продолжение. Начало в № 2, 6

Даниила (Шульга или Шульгина Степанида Меркурьевна), *монахиня*.

Димитриана (Присядкина Христина Корнилиевна), *монахиня*.

Дорофея (Калюжная Синклитикия Владимировна), *монахиня*.

Досифея (Савкова Пелагия Ивановна), *монахиня*.

Евангела (Королевская Анна Севастьяновна), *монахиня*.

Еванфия (Шалудченко или Шелудченко Ксения Климентиевна), *монахиня*.

Евгения (Архипова Евгения Никоноровна), *монахиня*.

Родилась в 1861 г. или в 1869 г. в семье крестьян Алексинского уезда Тульской губернии. Грамоте обучилась в общине. В 1911 г. или в 1921 г. была пострижена в мантию архимандритом Александром (Петровским). В монастыре выполняла послушание чернорабочей. После 1922 г. судьба неизвестна.

Евлалия (Головатая Феодосия Иеремиевна), *монахиня*.

Евлогия (Шинкаренко Евфимия Дмитриевна), *монахиня*.

Евсевия (Хорхота Ксения Евлампиевна), *монахиня*.

Родилась в 1871 г. или в 1876 г. Малограмотная. Постриг приняла в 1921 г. Поступила в обитель в 1941 г. Нетрудоспособная.

Евсевия (Писаченкова Харитина Акимовна), *монахиня*.

Евстолия (Рудева Феодора Самсоновна), *монахиня*.

Родилась в 1900 г. Неграмотная. Постриг приняла в 1930 г. Поступила в обитель в 1942 г. Кухарка.

Евфалия (Королёва Евдокия Игнатъевна), *монахиня*.

Евфимиана (Бутникова Татьяна Семёновна), *монахиня*.

Родилась в 1883 г. Малограмотная. Постриг приняла в 1925 г. Поступила в обитель в 1943 г. Хлебная.

Евфрасия (Пашкова Мавра Григорьевна), *монахиня*.

Родилась в 1868 г. Неграмотная. Постриг приняла в 1920 г. Поступила в обитель в 1945 г. Нетрудоспособная.

Евдокия (Величкова Наталья Ивановна), *монахиня*.

Родилась в 1859 г. в семье чернорабочих крестьян Золотоношского уезда Полтавской губернии. Крещена в храме Вознесения Господнего Золотоношского уезда Полтавской губернии. Образование домашнее. В 1916 г. была пострижена в мантию архимандритом Александром (Петровским). В монастыре выполняла послушание чернорабочей. После 1922 г. судьба неизвестна.

Елена (Дьяченко Матрона Григорьевна), *монахиня*.

Родилась в 1866 г. в семье мещан г. Чигирина Киевской губернии. Крещена в Спасо-Преображенском храме г. Чигирина. Образование домашнее. В 1917 г. была пострижена в мантию архимандритом Александром (Петровским). В монастыре выполняла послушание рукодельницы. После 1922 г. судьба неизвестна.

Елизевета или Елисавета (Лутувая Матрона Андреевна), *монахиня*.

Еликонида (Городецкая Екатерина Григорьевна), *монахиня*.

Родилась в 1889 г. Неграмотная. Постриг приняла в 1929 г. Поступила в обитель в 1946 г. Выполняла общие послушания.

Елисея (Чернявская Мария Леонтиевна), *монахиня*.

Родилась в 1889 г. Малограмотная. Постриг приняла в 1930 г. Поступила в обитель в 1942 г. Певчая, рукодельница.

Емилия (Нетесина Анастасия Сергеевна), *монахиня*.

Емилия (Савенко Раиса Сергеевна), *монахиня*.

Ениафа, или Епиафа, или Еннафа (Галенко Евфросиния Филипповна), *монахиня*.

Родилась в 1870 г. в семье чернорабочих казаков. Крещена в храме святого архангела Михаила с. Писчики Мойсей. (Моисеевской или Мойсенцевской) волости Золотоношского уезда. Образование церковноприходское. В 1921 г. была пострижена в мантию архимандритом Александром (Петровским). В монастыре выполняла послушание чернорабочей. После 1922 г. судьба неизвестна.

Епифания (Грубая Агриппина Сергеевна), *монахиня*.

Родилась в 1874 г. в семье чернорабочих крестьян Золотоношского уезда Полтавской губернии. Крещена в храме Вознесения Господнего с. Мельники Золотоношского уезда Полтавской губернии. Образование домашнее. В 1916 г. была пострижена в мантию архимандритом Александром (Петровским). В монастыре выполняла послушание чернорабочей. После 1922 г. судьба неизвестна.

Евфросиния (Тихоновская Фекла Ивановна), *монахиня*.

Эммануила (Пензий Неонила Романовна), *монахиня*.

Родилась в 1889 г. Малограмотная. Постриг приняла в 1921 г. Поступила в обитель в 1942 г. Рукодельница.

Эсфирь (Масичева Иулиания Григорьевна), *монахиня*.

Игнатия (Бабич или Бабичева Пелагия Симеоновна), *монахиня*.

Родилась в 1887 г. Малограмотная. Постриг приняла в 1929 г. Поступила в обитель в 1942 г. Просфорница.

Иерусалима (Евченко Евфросиния Максимовна), *монахиня*.

Родилась в 1897 г. Образование начальное. Постриг приняла в 1929 г. Поступила в обитель в 1942 г. Регент.

Израиля (Зайченкова Матрона Васильевна), *монахиня*.

Родилась в 1877 г. в семье чернорабочих крестьян Верхне-Сыроватской волости Сумского уезда Харьковской губернии. Образование домашнее. В 1919 г. была пострижена в мантию архимандритом Александром (Петровским). В монастыре выполняла послушание чернорабочей. После 1922 г. судьба неизвестна.

Илария (Чабанова Мелания Ильинична), *монахиня*.

Илиодора (Штепа Ирина Михайловна), *монахиня*.

Родилась в 1886 г. Малограмотная. Постриг приняла в 1928 г. Поступила в обитель в 1942 г. Исполняла обязанности пономаря у чудотворного образа.

Инна (Мокра Харитина Степановна), *монахиня*.

Родилась в 1909 г. Малограмотная. Постриг приняла в 1931 г. Поступила в обитель в 1942 г. Певчая, печница.

Иннокентия (Беликова Мария Зосимовна), *монахиня*.

Родилась в 1877 г. в семье за крестьян Лубенской волости Полтавской губернии. Образование домашнее. В 1921 г. была пострижена в мантию архимандритом Александром (Петровским). В монастыре выполняла послушание чернорабочей. После 1922 г. судьба неизвестна.

Иоанна (Тытарева Мария Исидоровна), *монахиня*.

Родилась в 1872 г. Образование домашнее. Постриг приняла в 1919 г. Поступила в обитель в 1943 г. Певчая.

Иоасафа (Остапкова Ирина Иларионовна), *монахиня*.

Ираида (Беличенко Матрона Сергеевна), *монахиня*.

Родилась в 1870 г. в семье казаков-хлебоборобов Кобелякского уезда Полтавской губернии. Неграмотная. В 1921 г. была пострижена в мантию архимандритом Александром (Петровским). В монастыре выполняла послушание чернорабочей. После 1922 г. судьба неизвестна.

Ирина (Письменная Ирина Иоанновна), *монахиня*.

Родилась в 1898 г. Малограмотная. Поступила в обитель в 1947 г. Выполняла общие работы.

Исаия (Гончарова Макрина Даниловна), *монахиня*.

Родилась в 1891 г. Образование домашнее. Постриг приняла в 1929 г. Поступила в обитель в 1942 г. Певчая, выполняла послушание в трапезной.

Исихия (Нетесина Пелагия Сергеевна), *монахиня*.

Родилась в 1900 г. Образование домашнее. Постриг приняла в 1930 г. Поступила в обитель в 1945 г. Несла послушание певчей.

Исмаила (Анисимова Татьяна Николаевна), *монахиня*.

Родилась в 1875 г. в семье чернорабочих крестьян Ливенского уезда Орловской губернии. Образование домашнее или церковноприходское. Прежнее место жизни — Кудиновская волость. В 1920 г. или в 1921 г. была пострижена в мантию архимандритом Александром (Петровским). Вернулась в обитель в 1943 г. Несла послушание певчей.

Закхея (Троцкая Матрона Яковлевна), *монахиня*.

Родилась в 1885 г. Неграмотная. Постриг приняла в 1944 г. Поступила в обитель в 1944 г. Погребница.

Зинаида (Щербанёва Евгения Михайловна), *монахиня*.

Зина (Яременко или Ерёменко Агриппина Павловна), *монахиня*.

Зиновия (Карпенко Мария Ильинична), *монахиня*.

Зоя (Гончарова Евдокия Даниловна), *монахиня*.

Родилась в 1885 г. Малограмотная. Постриг приняла в 1928 г. Поступила в обитель в 1942 г. Певчая.

Каллиста (Вакуловская Параскева Ивановна), *монахиня*.

Родилась в 1860 г. в семье мещан г. Лубны Полтавской губернии. Крещена в храме святителя Николая г. Лубны. Образование домашнее. В 1916 г. была пострижена в мантию архимандритом Александром (Петровским). В монастыре выполняла послушание чернорабочей. После 1922 г. судьба неизвестна.

Капитолина (Захарова Евдокия Алексеевна), *монахиня*.

Родилась в 1860 г. в семье чернорабочих крестьян Тульской губернии. Крещена в храме Казанской иконы Богородицы г. Черни Тульской губернии. Образование домашнее. В 1915 г. была пострижена в мантию архимандритом Александром (Петровским). В монастыре выполняла послушание чернорабочей. После 1922 г. судьба неизвестна.

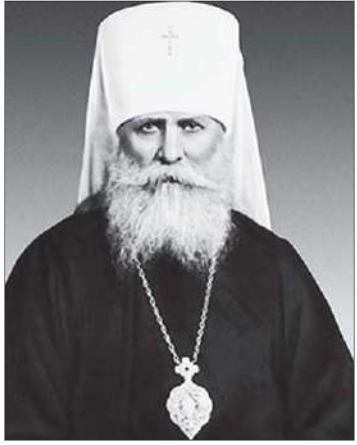
Кесария (Ганжа Мария Феодотовна), *монахиня*.

Родилась в 1880 г. Малограмотная. Постриг приняла в 1928 г. Поступила в обитель в 1946 г. Выполняла общие работы.

Татьяна Черкасец.
Продолжение следует.

Литургия — это жизнь

Митрополит Вениамин
(Федченков)

Продолжение.
Начало в № 6–10, 12 (2011),
1–6 (2012).

О чем может говорить путник, который в знойной пустыне утолил мучительную жажду? О чем может говорить человек, нашедший драгоценную жемчужину? О чем говорит больной, получивший исцеление от тяжелой смертельной болезни?

Путник будет говорить об источнике, утолившем его жажду. Нашедший сокровище не перестанет говорить о полученном. Исцеленный будет прославлять врача, давшего ему чудодейственное лекарство. Так и я о чем могу говорить, получив несказанную милость Божию в Божественной Литургии, святой, таинственной, великой, прекрасной.

Сегодня скажу немного о четвертом члене Евхаристического канона — об освящении Святых Даров. Скажу немного, потому что об этом можно столько говорить, что жизни человеческой не хватит, чтобы все рассказать. Да и невозможно нашим бедным, немощным языком говорить о том, что и для ангелов — предмет удивления, что с трепетом созерцают серафимы, чего не могут вполне понять самые херувимы. Это — страшная Тайна Пресуществления Святых Даров, то есть превращения хлеба и вина в Пречистое Тело Христово и Пречистую Кровь Его.

Нужно сказать, что этого четвертого члена Евхаристического канона не выделяет

Католическая Церковь. Там признают, что с момента произнесения слов «Приимите, ядите» на святом Престоле уже возлежит Сам Господь. Наша Православная Церковь считает, что Пресуществление Святых Даров происходит в то время, когда священник произносит слова: «И сотвори убо хлеб сей...» и дальнейшие святыя слова, что и составляет четвертый член Евхаристического канона.

Вознося Чашу горе с возглаголанием «Твоя от Твоих», священник так молится в тайной молитве, в то время как в храме поют «Тебе поем...»: «Еще приносим Тебе словесную... службу» [и далее] замечательное слово «и мили ся деєм», то есть делаем себя милыми Господу, близкими, дорогими. Вот как бесконечно велико милосердие Божие. Он позволяет нам считать себя милыми Ему.

Затем священник три раза читает: «Господи, иже Пресвятаго Твоего Духа...» Затем, знаменуя крестным знаменем хлеб, он говорит слова: «И сотвори убо хлеб сей...», знаменуя вино, говорит: «А еже в Чаши сей...», и, наконец, благословляя дискос и Чашу, произносит: «Преложив Духом Твоим Святым». — «Аминь, аминь, аминь». Произношение этих молитвословий и есть именно страшный момент Пресуществления. По учению Церкви, с этого момента на святом Престоле возлежат уже не хлеб и вино, но самое Пречистое Тело Христово и самая Пречистая Кровь Христова, и священник повергается ниц перед этою святынею. С каким трепетом, с каким благоговением должны предстоять мы в этот момент пред лицом Самого Бога. Подумайте только, возлюбленные мои, ведь не кто-либо из святых, не ангелы Божии, но Сам Господь возлежит перед нами, перед Ним Самим возносим мы молитву. Перед этим чудом с трепетом предстоят серафимы, на Него с изумлением взирают херувимы, тьмы тем сил небесных сходят к Престолу, только бы взглянуть на этот Дар, полученный людьми от неизреченной любви Божией.

Этот момент Божественной Литургии — основа всей жизни мира, этого жизненного

колеса. Как без оси колесо не может двигаться и падает, так и наш мир, страстный, грешный, весь сгнивший от нечистоты беззакония, погиб бы, разрушился бы, уничтожился бы — если бы не освящался этим великим, таинственным, страшным явлением Божественного Исккупителя на Престоле в храме.

В этот момент освящается самый Престол, и храм, и все молящиеся, освящается площадь вокруг храма, все дома данного прихода и живущие в них, освящается их имущество, труд их, плоды их, освящается земля, дающая хлеб и вино для Божественной Жертвы, освящается самый воздух. Природа служит человеку, дает ему необходимое для жизни только потому, что для него возлежит Святой Агнец, Господь наш Иисус Христос на дискосе и Чаше, под видом хлеба и вина.

Страшный этот момент: все существо человека, все его чувства, мысли должны повергнуться ниц перед этим явлением человеколюбия и милости Исккупителя.

И мир наш, грешный, беззаконный, будет существовать таким же, как и теперь, и земля будет производить плоды на пищу людям и животным, и солнце, и луна, и звезды дадут свет до той поры, пока на земле, на поверхности, будет совершаться Божественная Литургия. Когда же с пришествием антихриста верующие будут вынуждены уйти под землю и там совершать Божественную Литургию, там возносить Бескровную Жертву, тогда погибнет наш мир, померкнут и двинутся светила небесные, иссохнут источники, засохнет земля и не даст плодов. Тогда наступит то страшное время, о котором сказано, что люди будут просить горы и холмы: «Покройте нас». Но пока в храмах лежит Пречистое Тело, пока поклоняются Ему люди, не страшна смерть, потому что, взирая на возлежащего Иисуса Христа, мы дерзновенно надеемся на избавление. Господь, дающий нам Самого Себя, не может не услышать нас, когда мы к Нему зываем в момент появления Его на святом Престоле.

Ольга Рожнёва

История про неслучайные случайности

Рассказ паломницы Ольги

— Перед приездом в Оптину были у меня заботы многотрудные. И вот во время этих забот-испытаний ещё раз убедилась я, что все случайности, происходящие в нашей жизни, — неслучайны.

Началась эта история холодным апрельским вечером нынешнего года, когда я спешила домой после работы. Устала, замёрзла. Погода холодная, сырая, слякоть. Сейчас, думаю, под горячий душ, а потом чайку ароматного, книгу, тёплый плед — и в любимое мягкое кресло.

И вдруг вижу — у соседнего дома мужчина на костылях стоит. Ноги, видимо, обморожены. Вид у него совсем больной. Одет, как бомж. Запах от него на версту дурной. Покачивается. Еле стоит на самом ветру.

Ну, думаю, стоишь и стой себе. Мало мне своих забот! Пошла к подъезду — оглядываюсь — стоит, покачивается, того и гляди — упадёт. Стыдно мне стало.

В храме проповедь слушаешь о том, кто мой ближний, — помнишь такую из Евангелия? Как мимо избитого и израненного разбойниками человека люди проходили, и никто не останавливался? Все шли дальше по своим делам, как будто это их не касалось. И только один самарянин сжалился, перевязал ему раны и позаботился о нём. Вспомнила?

Так вот, когда читаешь Евангелие или проповедь слушаешь, возмущаешься: ну какие бесчувственные люди, как они могли мимо пройти? Не помочь в беде человеку?

Вот, думаешь, я бы ни за что мимо не прошёл! А потом проходишь и даже не замечаешь этого! Потому что израненный человек из Евангелия никак не связывается у тебя с бомжем, от которого дурно пахнет. Понимаешь?

— Понимаю, Олечка! Ну, а дальше что?

— Ну, что дальше? Вдохнула я тяжело, простилась в мечтах с плодом и чаем. Ну, думаю, Ольга, похоже, горячий душ отодвигается на неопределённое время. Повернула назад. Подхожу и спрашиваю:

— Что с вами? Может, вам помощь нужна?

А он посмотрел на меня и вдруг всхлипнул как ребёнок.

— Вы первая, кто остановился. Все мимо проходят. А я больше не могу стоять. Думаю, ну и ладно, упаду, значит, лежать буду. Замёрзну, значит, отмучаюсь. Не могу больше так жить, жизнь моя хуже собачьей.

Поняла я, что это надолго. Но делать нечего. Назвался груздем — полезай в кузов. Первым делом усадила я его на скамейку и спросила, где он живёт.

А он уже так замёрз, что губы не шевелятся. Показывает пальцем вверх. Ну, пошли мы с ним кое-как по подъезду, вверх по лестнице. Опирается он на меня полностью почти, а я только нос отворачиваю.

Думаю, вот «везёт-то» тебе, Оля, точно, пятый этаж! Оказалось, не этаж, а чердак! Так, думаю, в нашей жизни всегда есть место приключениям! Их даже искать не надо. Они находят нас сами. Привет самарянину!

Теперь меня надо будет подвергнуть полной санобработке. Иначе с работы завтра выгонят.

Поднялись кое-как. На чердаке у него куча тряпок — постель не постель, гнездо не гнездо. В общем, ужас тихий! И говорит он:

— Я третий день не ел ничего.

Сбегала я в магазин, принесла еды, домой забежала, чаю горячего в термос налила. Поднялась на чердак, покормила его, чаем напоила. Смотрю: порозовел немного. А то бледный был, краше в гроб кладут! И рассказал он мне, как на чердаке очутился.

Боря когда-то бросил жену с маленьким сыночком. Ушёл от них к другой женщине, с которой и прожил двадцать лет. Про бывшую жену и сына и не вспоминал никогда. Ничем не помогал. С новой сожительницей отношения не оформлял, прописки у него была старая у жены с сыном.

И вот пришло время, когда прошлое властно вторглось в

жизнь Бори. Видимо, настал черёд платить по счетам. Сожительница умерла, а Борю из квартиры выгнали родственники этой женщины, заявившие о своих правах на наследство.

Куда деваться Боре? Жить-то где-то надо. Отправился он по месту прописки. А там взрослый сын ему отвечает:

— Я маленький тебе был не нужен. А теперь ты мне не нужен. Иди себе туда, где ты двадцать лет был.

И Боря вернулся в дом, где прожил он двадцать лет, устроил себе постель на чердаке. И стал там жить. Скоро он потерял нормальный облик, от него стало дурно пахнуть. Соседи начали выгонять Борю с чердака. Потом он отморозил себе ноги. Увезли его в больницу. А потом он снова на чердак вернулся. Начал сильно болеть. Несколько раз вызывали соседи ему «скорую», но потом и «скорая» перестала приезжать, потому что у Бори не было прописки. Вот и сегодня вызвали «скорую», но она даже не приехала.

Я позвонила своему духовному отцу, и батюшка благословил меня привезти Борю в приют, который он построил рядом с Оптиной. Но сначала нужно было подлечить Боре ноги в больнице.

Ну, думаю, вот уж проблемы так проблемы! В такси Борю не посадят, может, и в больнице без прописки откажут.

А получилось всё так, как будто ангел нас охранял, все двери перед нами открывал и все препятствия устранял.

Вывела я Борю на улицу, подняла руку, голосую. И первая попавшаяся машина останавливается. И водитель соглашается отвезти нас в больницу.

Едем мы, я смотрю — а у него на панели иконочка дорожная. Обычно на таких иконочках Спаситель, Божия Матерь и Николай Чудотворец. А у этого водителя ещё Амвросий Оптинский. Я и спрашиваю:

— Почему у вас иконочка Амвросия Оптинского? Он даже немного обиделся:

— А почему бы и нет, — говорит, — я в Оптину часто езжу, Оптинских старцев почитаю. Окармливаюсь там у игумена А. Очень духовный батюшка!

А я обрадовалась и говорю: — Да это же мой духовный отец! Вот по его благословению Борю в больницу везу.

Смеётся водитель: — Ну, мы с тобой как в индийских фильмах: брат сестру нашёл! А и правда, мы с тобой — духовные брат и сестра!

Так что довёз он нас с Борей до больницы и денег не взял. Телефон оставил. Обещал помочь Борю в приют отвезти.

В больнице говорят: — Только с согласия главного врача можно вашего Борю в больницу положить. А к главному врачу на приём записываться нужно заранее!

Только проговорили, слышу — шепчут: — Вон, главврач пошёл!

Подбегаю к строгому высокому мужчине в белоснежном халате и быстро выпаливаю:

— Нужно в приют Борю отправить, а перед этим в больнице подлечить!

А врач смотрит на меня внимательно и спрашивает: — Это какой такой приют?

— Приют, — отвечаю, — рядом с Оптиной.

— Ну-ка, пойдёте ко мне в кабинет. Вы не от отца А. будете?

В общем, сплошные «неслучайные» случайности. Главврач, как ты, наверное, уже догадалась, бывал в Оптиной, и не раз. И приходилось ему дело иметь и с игуменом А., и с его приютом. Так что подлечили Борю и в приют отправили.

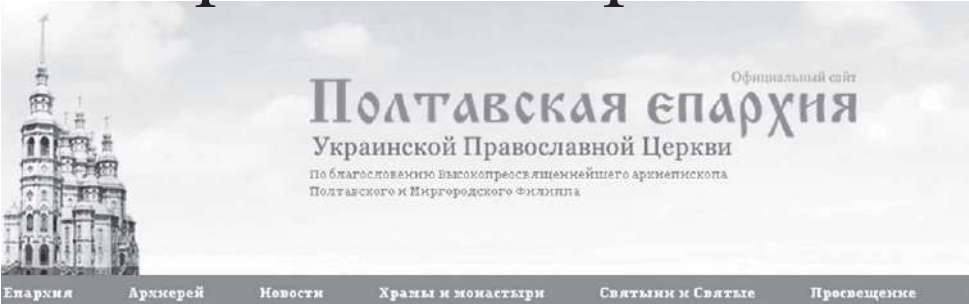
Видишь, наш мир и вправду тесен. И как же все мы тесно связаны между собой особой духовной связью!

Так заканчивает Ольга свой рассказ. Я слушаю эту историю и думаю: «А я бы остановилась или прошла мимо?» И понимаю, что нет у меня уверенности в ответе.

Наши информационные ресурсы

Приглашаем посетить официальные сайты Полтавской епархии, Отделов миссионерского, религиозного образования и катехизации при Священном Синоде Украинской Православной Церкви, Полтавской Мисионерской Духовной семинарии:

www.pravoslavie.poltava.ua

www.rokim.org.ua

www.missia.org.ua

Оформить подписку на «Відомості Полтавської єпархії» возможно с любого месяца в любом отделении «Укрпочты»:

ф. П - 1	Державний комітет зв'язку та інформації України												
	АБОНЕМЕНТ на газету												
	01125												
	Відомості Полтавської єпархії	Кількість комплектів											
	на 2012 рік по місяцях												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Куди		поштовий індекс		адреса								
	Кому												
	ДОСТАВНА КАРТКА-ДОРУЧЕННЯ		на газету		01125								
	Відомості Полтавської єпархії		Кількість комплектів										
	Вартість	передплати	24 грн. 00 коп.										
	переадресування												
	на 2012 рік по місяцях												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	поштовий індекс		місто, село										
			область:										
	код вулиці		район										
	буд.	корп.	кв.		вулиця								

Правила приєма

Абитуриенти здають вступительні екзамени.
Поступаючий повинен

ЗНАТЬ:

основні Ветхо- і Новозаветні події;
наступні молитви (твердо і осмислено):
початкові: Трисвяте по «Отче наш»;
утренні: «От сна встав...», «Боже, очисти мене грішного...», «Святий Ангеле...»;
вечірні: «Боже вічний...», «Всодержителю...», «Благословен Царя...», «Ангеле Христов...»;
Божої Матері: «Богородице Діво», «Достойно єсть», «Вибранній Воводі...»;
Символ віри, молитву св. Єфрема Сиріна, молитву перед Св. Причастієм, Заповіді Мойсееві (десять заповідей), Заповіді Блаженств, тропари дванадцятих святків, 50-й і 90-й псалми; тропарь свого св. і його життє.

УМІТЬ:

чітко і грамотно читати по-церковно-слов'янськи;
спіть фрагмент богослужбового песнопіння або куплет народної пісні.
Абитуриенти іконописного відділення здають, крім загальних екзаменів, також екзамен по основам малюнка і іконописання. На прийомному іспиті поступаючий повинен скопіювати в колір зразок або фрагмент ікони (матеріал: акварель, гуашь або темпера (за вибором); папір розміром 20х30 см). Вимоги до роботи: правильне розміщення зображення на листі, передача характеру зображення, дотримання кольорових і світлотіньових відносин. Час виконання: до 6 годин.

Прийом документів
з 1 червня по 24 серпня.

Вступительні екзаменаци
Стационар:

1) ИКОНОПИСНОЕ ОТДЕЛЕНИЕ

а) по основам малюнка і іконописання — 24 серпня;
б) бесіда з екзаменаційною комісією з абитуриєнтами — 25 серпня.

2) БОГОСЛОВСКО-МИССИОНЕРСКОЕ ОТДЕЛЕНИЕ

а) бесіда з екзаменаційною комісією з абитуриєнтами — 25 серпня.

3) ОТДЕЛЕНИЕ РЕГЕНТОВ-ПСАЛОМЩИКОВ

а) прослушання — 25 серпня;
б) бесіда з екзаменаційною комісією з абитуриєнтами — 25 серпня.

Полтавская Миссионерская
Духовная семинария
приглашает на учебу

Заочный сектор:

бесіда з екзаменаційною комісією з абитуриєнтами богословсько-миссионерського відділення і відділення регентів-псаломщиків — 27 серпня.

Для допуску до вступительних екзаменів абитуриєнт повинен надати в канцелярію семінарії наступні документи:

прохання на ім'я Ректора;
анкету;
автобіографію (пп. 1–3 заповнюються при подачі документів);
ксерокопію паспорта (стр. 1, 2, 11; знаходящимся в шлюбі також стр. 9 і 10) і свідоцтва про народження;
дві фотографії 3х4 см;
справку про хрещення;
справку про сімейне становище;
аттестат про середню освіту (оригінал);
справку про стан здоров'я (форма 086-у, з обов'язковою записом психіатра) і карту прививок;
рекомендацію приходського священника, затверджену єпархіальним архиєреєм;
військовий квиток або приписне свідоцтво (оригінал).
Поступаючі в іконописний клас повинні надати прийомній комісії зразки власних робіт (не менше трьох), бажано іконописного напрямку.
Початок навчального року — 1 вересня.

Наши координаты

Почтовый адрес: ПМДС, ул. Конституции, 12, г. Комсомольск Полтавской области, 39800, Украина.

Телефон +38-05348-228-58;

телефон/факс +38-05348-253-02.

Электронная почта:

orth-mission.ua@mail.ru

Цей e-mail захищений від спам-ботів. Для його перегляду в вашому браузері повинна бути включена підтримка JavaScript.

Страница в Интернете:

<http://orth-mission.org.ua/>

Банковские реквизиты:

Р/с 26008301550645 в АК ПИБ г. Комсомольска, ЗКПО 25157702, МФО 331133

Как проехать к Полтавской
Миссионерской Духовной семинарии

Прямі автобуси до Комсомольська здійснюються з міст: Києва, Харків, Дніпропетровськ, Полтави. Для отримання докладної інформації та бронювання місця Ви можете по телефонах: 8-067-995-56-88, 8-067-771-61-12 (дані дані інформації не є рекламою).

Якщо Ви проживаєте далеко від великого населеного пункту, з якого є прямі маршрути до м. Комсомольськ Полтавської області, то Вам необхідно в першу чергу знайти найбільш зручний маршрут до м. Кременчук, знаходячись в 20 кілометрах від м. Комсомольська. Зупинка автобусів, що їдуть до Комсомольська, знаходиться поруч з Кременчузькою залізничною станцією.

Необхідна автобусна зупинка в Комсомольську — «ул. Добровольського».

Богослужіння

У храмі
Всіх святих землі Полтавської

щосуботи здійснюється всеношна,
яка починається о 17.00,
щонеділі — Божественна Літургія о 8.00.

Запрошуємо помолитися.

Храм знаходиться у цокольному приміщенні управління
Полтавської єпархії за адресою:
Полтава, вул. Героїв Сталінграда, 1-б.

Акафіст
перед Почаївською
іконою Божої Матері

Щонеділі з благословення Високопреосвященнішого митрополита Полтавського і Миргородського Филипа в храмі святих мучениць Віри, Надії, Любові о 17-00 здійснюється вечірня з читанням акафісту перед Почаївською іконою Пресвятої Богородиці. Запрошуємо всіх бажаючих помолитися Заступниці роду християнського.

Зворотній бік форми СП-1

(Абонемент)

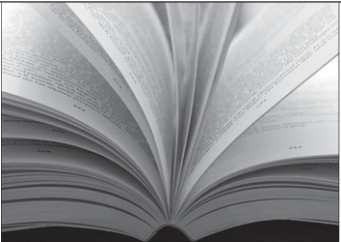
На абонементі повинен бути проставлений відбиток касового апарату. При оформленні передплати (переадресування) без касового апарату на абонементі проставляється відбиток календарного штампеля відділення зв'язку. У цьому разі передплатнику видається абонемент з квитанцією про оплату вартості передплати (переадресування).

(Доставка картка-доручення)

Передплатник із сплачених ним коштів за передплату доручає Розповсюдженню сплатити Видавцю суму в розмірі видавничої вартості передплаченого видання на умовах і в строки, визначені Розповсюдженцем.

(підпис передплатника (фізичної особи або керівника юридичної установи, завірений печаткою))

Оголошено конкурс підручників та навчальних посібників з предмету «Біблійна історія та християнська етика»

Місіонерським відділом та Відділом релігійної освіти і катехізації при Священному Синоді Української Православної Церкви оголошується конкурс з підготовки комплекту підручників та навчальних посібників з культурологічного предмету духовно-морального спрямування за навчальною програмою для загальноосвітніх навчальних закладів «Біблійна історія та християнська етика».

Вказана програма рекомендована Міністерством освіти і науки України (лист 1/11-11629 від 21 грудня 2010 року) і спрямована на формування і розвиток особистості українського громадянина на засадах християнських духовних цінностей.

З програмою «Біблійна історія та християнська етика» можна ознайомитися на офіційному сайті Відділів місіонерського та релігійної освіти і катехізації при Священному Синоді Української Православної Церкви (<http://www.rokim.org.ua>).

Запитання та пропозиції можна надсилати на електронну адресу (bihe@i.ua).

У ході роботи з написання підручників та навчальних посібників ключові питання можна узгодити з секретарем Місіонерського відділу при Священному Синоді Української Православної Церкви Іриною Петрівною Ковальчук (адреса для листування: 01015, Україна, м. Київ-15, вул. Лаврська, 15, корпус 70-А, Місіонерський відділ. У Києві тел./факс: +38(044) 280-48-59, e-mail: ipkov2008@i.ua, у Полтаві тел.+38(053)259-59-91, e-mail: pravpoltava@ukr.net).

Кращий комплект підручників та навчальних посібників буде відзначений грошовою премією.

Бажаючих висловити свої пропозиції, зауваження, коментарі щодо викладання у школах культурологічного предмету духовно-морального спрямування та написання посібників для нього запрошуємо взяти участь у публічній дискусії на форумі офіційного сайту Відділів місіонерського та релігійної освіти і катехізації при Священному Синоді Української Православної Церкви (<http://www.rokim.org.ua>).

Підручники та посібники мають бути написані відповідно до навчальної програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Біблійна історія та християнська етика» та загальних вимог Міністерства освіти і науки України і Міністерства охорони здоров'я України стосовно написання підручників та посібників для загальноосвітніх навчальних закладів. З документами, що містять вказані вимоги, можна ознайомитися на офіційному сайті Відділів місіонерського та релігійної освіти і катехізації при Священному Синоді Української Православної Церкви (<http://www.rokim.org.ua>), а також на офіційних сайтах Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України.

Вимоги до підручників обумовлені:

- Положенням про Всеукраїнський конкурс навчальних програм та підручників для загальноосвітніх навчальних закладів;
- Гігієнічними вимогами до друкованої продукції для дітей;
- Порядком надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів та свідоцтв Міністерства освіти і науки України;
- Інструктивно-методичними матеріалами до складання експертних висновків та заповнення оцінних листів предметними експертними комісіями Всеукраїнського конкурсу рукописів підручників для учнів 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів.

Богослужіння

У тимчасовому храмі, що на місці будівництва Андріївської церкви, звершуються щоденні богослужіння

З благословення Високопреосвященнішого митрополита Полтавського і Миргородського Филипа у тимчасовому храмі на місці будівництва Свято-Андріївської церкви в Полтаві (вул. Сінна, 3-а) щоденно звершуються богослужіння добоного кола: Літургія — о 8.00, вечірнє богослужіння — о 18.00.
Запрошуємо всіх бажаючих помолитися на місці будівництва нового православного храму.

Всеукраїнський ежесечасний православний журнал «Мгарський колоколь»

Подписной индекс— 95227
Издание Мгарского Спасо-Преображенского монастыря Полтавской епархии Украинской Православной Церкви.
Издається по благословенію Високопреосвященнішого митрополита Полтавського і Миргородського Филипа.

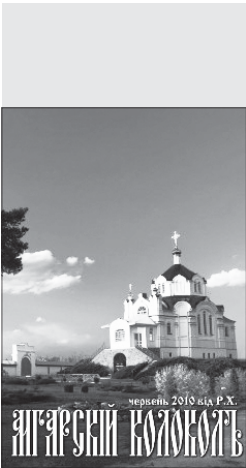
Православний журнал, в котрому публікуються статті на руському і українському мовах. Тематика статей різнообразна: основи Православної вери і православної культури, православний взгляд на історію, літературу, искусство, антисектантские матеріали, основи православної педагогіки, матеріали, посвященні церковним праздникам, а также про-

славленным Церковью подвижникам благочестия — святым Православной Церкви; портреты выдающихся людей прошлого и современности, интервью, размышления, поиск правильных решений на проблемные вопросы современности и многое другое.

Публикуемые в журнале материалы не всегда совпадают с точкой зрения редакции.

Редакция приглашает к сотрудничеству православных авторов.

Пишите нам по адресу: **mgarsky@yandex.ru**
Использование материалов сайта приветствуется!
При этом активная ссылка на наш сайт желательна.

Дивіться нову телепрограму «Вектори духовності»

В ефірі обласної телекомпанії «Лтава» кожного другого й четвертого четверга місяця о 19-40, з повтором у найближчу неділю о 12-00, виходить духовно-просвітницька програма «Вектори духовності».

Автор програми й ведуча — **Людмила Нестуля**.
У створенні програми, з благословення Високопреосвященнішого митрополита Полтавського і Миргородського Филипа, бере участь співробітник епар-

хіального інформаційного відділу **священник Стефан Водяник**.

Формат програми — бесіда ведучої зі священником і гостем студії. Гості студії — відомі в Полтаві й області вчені, педагоги, психологи, лікарі, громадські діячі.
Учасники програми обговорюють актуальні соціальні й психологічні явища сучасності й розглядають їх крізь призму духовного світосприйняття.

Мгарський монастир приймає паломників

Древня обитель Полтавщини — Спасо-Преображенський Мгарський чоловічий монастир запрошує паломників піднести свої молитви до Господа і Його Пречистої Матері на цьому святому місці, ознайомитися з історією монастиря, дізнатися про життя пов'язаних із ним святих. При обителі діє готель для паломників.

Чекаємо Вас за адресою:
37536 Україна, Полтавська область, Лубенський район, с.Мгар, Спасо-Преображенський монастир.
Тел. **(05361) 5-48-06**.
Електронна адреса: **www.mgarsky-monastery.org**

У Великобудищанський монастир — помолитися й потрудитися Господу

У с. Писарівщина Диканського району відроджується Великобудищанський Свято-Троїцький жіночий монастир. Обитель чекає паломників, які хочуть помолитися й потрудитися во славу Божу й задля відбудови православної святині Полтавщини.

Адреса монастиря:
38522 Україна, Полтавська об-

ласть, Диканський район, с. Писарівщина, вул. Лугова, 6.
Додаткову інформацію можна отримати в єпархіальному управлінні за тел. **59-59-91**.
Тел. монастиря: **(05351) 9-45-42**.
До монастиря можна доїхати автобусами «Полтава — с. Писарівщина», що відправляються від автостанції №3 м. Полтави (поряд з ТЦ «Київ») о 5.50, 8.15, 14.05, 17.30.

До Хрестовоздвиженського монастиря

Полтавський Хрестовоздвиженський жіночий монастир приймає паломників і людей, які хочуть потрудитися во славу Божу в стінах древньої обителі.
Настоятелька монастиря — ігуменя Сергія (Алексєєнко).

Престольне свято:
27 вересня.
Адреса монастиря:
вул. Свердлова, 2-г, м. Полтава, 36017, Україна.
Телефон:
+38 (0532) 56-14-68.

До відома настоятелів та парафіяльних рад

Єпархіальний склад приймає недогарки свічок або перетоп із недогарків в обмін на свічки будь-якого розміру

Довідки за телефоном 59-57-64

До уваги

Православні табори
запрошують дітей
на літній відпочинок

3 благословення
Високопреосвященнішого Филипа,
митрополита Полтавського
і Миргородського

Влітку в Полтавській єпархії Української Православної Церкви працюватимуть православні дитячі табори відпочинку: «Орлятко» в м. Карлівці та «Псьол» в с. Яреськах Шишацького району.

«Орлятко» (м. Карлівка)

- I зміна: 10 – 23 червня
- II зміна: 26 червня – 9 липня
- III зміна: 12 – 25 липня
- IV зміна: 28 липня – 10 серпня
- V зміна: 13 – 26 серпня

«Псьол» (с. Яреськи)

- I зміна: 5 – 18 червня
- II зміна: 22 червня – 5 липня
- III зміна: 9 – 22 липня
- IV зміна: 26 липня – 8 серпня
- V зміна: 12 – 25 серпня

Запрошуються діти віком від 7 до 16 років із віруючих православних сімей.

Харчування — чотири рази в день: свіжі овочі й фрукти, молочні, м'ясні й рибні страви у відповідності із встановленими постами. Кваліфікований персонал, вихователі — професійні педагоги, вожаки — студенти Місіонерської Духовної семінарії (м.Комсомольськ). У таборі постійно перебуває священник.

Організація життя православного табору — у відповідності з церковним укладом: спільні молитви – ранкова й вечірня, до трапези й після трапези; дотримання постів; читання житій святих під час трапези.

Водночас невід'ємною частиною відпочинку в таборі є активні ігри на свіжому повітрі та купання в річці. Протягом зміни проводитимуться спортивні змагання, творчі конкурси та концерти, вікторини, духовні бесіди, інтерактивні ігри для розвитку соціально-психологічних навичок, заняття в різноманітних гуртках, перегляд та обговорення цікавих фільмів на духовну тематику. Працюватимуть бібліотека, фонотека. Діти зможуть вивчати основи Православної віри, історію Церкви та національної культури, побувати на богослужінні, приступити до Таїнств Сповіді та Причастя (за бажанням).

Для придбання путівки батькам необхідно подати до Полтавського єпархіального управління:

заяву (стандартний бланк) з рекомендацією парафіяльного священника;
копію свідоцтва про народження дитини;
медичну картку встановленого зразка.

З приводу придбання путівок звертайтеся за адресою:

36040, м. Полтава, вул. Героїв Сталінграда, 1-б; тел. (0532) 59-57-61 (Оксана Валентинівна).

Електронна адреса: pravpoltava@ukr.net

Інтернет-сторінка Полтавської єпархії: www.pravoslavie.poltava.ua

В епархии работает
паломническая служба

По благословению Высокопреосвященнейшего Филиппа,
митрополита Полтавского и Миргородского

Паломнические поездки в июле 2012 года

3–5 августа Выезд: 20.00 Возвращение: 21.00	Полтава – Одесса – Полтава (Выезд в 19.30 от Макариевского собора) с. Кулевча: Николаевский храм	300 грн
11–12 августа Выезд: 4.00 Возвращение: 23.00	Полтава – Святогорск – Изюм – Харьков – Полтава (Сбор паломников производится на удобной для Вас остановке по согласованию) Святогорск: Успенская Святогорская Лавра Харьков: Благовещенский кафедральный собор (мощи святителя Афанасия Лубенского, святителя Мелетия Харьковського, священномученика Александра (Петровского))	180 грн
14–19 августа Выезд: 20.00 Возвращение: 23.00	Полтава – Белгород – Оптиная пустынь – Дивеево – Задонск – Полтава (Выезд в 19.00 от Школы искусств (ул. Октябрьская, 35) и в 19.30 от Макариевского собора) Белгород: Преображенский кафедральный собор (мощи святителя Иоасафа Белгородского) Козельск: Введенский ставропигиальный мужской монастырь Оптиная пустынь, Казанская Амвросиевская женская пустынь в Шамордино Дивеево: Свято-Троицкий Серафимо-Дивеевский монастырь Задонск: Задонский Рождество-Богородицкий мужской монастырь	650 грн
18–20 августа Выезд: 15.00 Возвращение: 20.00	Полтава – Мгарь – Киев – Даневка Черниговской области – Чернигов – Полтава (Выезд в 14.30 от Школы искусств (ул. Октябрьская, 35) и в 15.00 от Макариевского собора) Мгарь: Мгарский Спасо-Преображенский мужской монастырь Киев: Успенская Киево-Печерская Лавра, Покровская Голосеевская пустынь (могила матушки Алипии) Даневка: Георгиевский женский монастырь (чудотворная икона Божией Матери «Аз есмь с вами и никтоже на вы») Чернигов: Свято-Троицкий кафедральный собор (мощи святителя Феодосия Черниговского и преподобного Лаврентия Черниговского)	200 грн
25 августа Выезд: 6.00 Возвращение: 21.00	Полтава – Козельщинский монастырь – Свято-Потоцкий монастырь – Комсомольск – Полтава (Сбор паломников производится на удобной для Вас остановке по согласованию) Козельщина: Козельщинский Рождества Богородицы женский монастырь (чудотворный образ иконы Божией Матери, именуемый Козельщинский) Комсомольск: Николаевский собор	90 грн

В стоимость поездки включены трапеза и ночлег. Информация по телефонам: 65-45-48, 59-88-74, 65-49-54. Также возможны поездки под заказ группой или индивидуально.

Виходить у газетах:

Читайте щоп'ятниці «Православний вісник» —
додаток до «Відомостей Полтавської єпархії»

«Полтавський вісник»:
передплатний індекс — 61582

«Зоря Полтавщини»:
передплатний індекс — 61131

ВІДОМОСТІ ПОЛТАВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ

Щомісячний часопис.

Засновник: Управління Полтавської єпархії Української Православної Церкви.

Свідоцтво про державну реєстрацію: 11359-232ПР від 20.06.2006р.

Передплатний індекс: 01125.

Адреса редакції: вул. Героїв Сталінграда, 1-б, м. Полтава, 36040, Україна.

Телефон/факс: +380 (532) 55-22-28.

Електронна пошта: pravpoltava@ukr.net

Головний редактор:

митрополит Полтавський і Миргородський Филип.

Заступник головного редактора: Людмила Самойлова.

Прес-секретар, керівник прес-служби Полтавської єпархії:

ігумен Тихон (Васильєв).

Фото: ігумен Тихон (Васильєв), ієромонах Афанасій (Бідний), Сергій Захаров.

Листування з читачами ведеться

тільки на сторінках газети.

Автори несуть відповідальність за точність наведених даних.

Тираж номера: 6000 прим. Замовлення №1253307.

Газету надруковано: ТОВ «Видавничий дім «Кераміст». 69057, м. Запоріжжя, вул. Седова, 16. Тел.: (061) 228-10-30.